

SEANCES DU JEUDI 4 DECEMBRE 1986
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 4 DECEMBER 1986

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGE:

Page 271.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 271.

COMMUNICATIONS:

Page 272.

1. Parlement européen.
2. Cour des comptes.

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1er de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1986-1987
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1986-1987

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 271.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 271.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 272.

1. Europees Parlement.
2. Rekenhof.

ONTWERP VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

3 feuilles/vellen

Discussion générale (reprise). — *Orateurs*: M. Wyninckx, Mme Herman-Michielsens, MM. A. Geens, Pataer, M. Martens, Premier ministre, p. 272.

Rapport de la commission de l'Intérieur (articles 1er, 13-5° et 13-6°).

Discussion. — *Orateurs*: MM. J. Van Eetvelt, rapporteur, Paque, p. 283.

Vote des articles, p. 286.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 288.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 288.

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1986.

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Défense nationale de l'année budgétaire 1986.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 288.

M. Constant De Clercq. — Proposition de loi complétant l'article 71 du Code des impôts sur les revenus.

M. Collignon. — Proposition de loi concernant la protection de l'homme et de l'environnement contre les effets nocifs de l'amiante.

MM. Bataille et Van Rompaey. — Proposition de loi complétant le Code civil en vue d'assurer la protection de l'enfant à naître.

M. Constant De Clercq. — Proposition de loi accordant des subventions aux partis politiques.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 289.

M. Grosjean au ministre des Communications et du Commerce extérieur sur « la désignation d'un administrateur délégué à la SNCB ».

M. Trussart au ministre des Travaux publics sur « le contournement routier de Couvin ».

M. Van In au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles et au ministre des Communications et du Commerce extérieur sur « les graves lacunes que présentent la conception et la mise en œuvre des missions incombant à la police maritime, spécialement à Zeebrugge ».

INTERPELLATION (Retrait):

Page 289.

M. Vervaeke à M. Coens, ministre de l'Éducation nationale, sur « les conséquences désastreuses des économies de Val-Duchesse, respectivement sur les plans pédagogique, cognitif et éducatif, pour les écoles, les enseignants et les élèves ».

Algemene beraadslaging (hervatting). — *Sprekers*: de heer Wyninckx, mevrouw Herman-Michielsens, de heren A. Geens, Pataer, de heer Martens, Eerste minister, blz. 272.

Verslag van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden (artikelen 1, 13-5° en 13-6°).

Bespreking. — *Sprekers*: de heren J. Van Eetvelt, rapporteur, Paque, blz. 283.

Stemming over de artikelen, blz. 286.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 288.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 288.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1986.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1986.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 288.

De heer Constant De Clercq. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikelen 71 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

De heer Collignon. — Voorstel van wet betreffende de bescherming van mens en milieu tegen de schadelijke gevolgen van asbest.

De heren Bataille en Van Rompaey. — Voorstel van wet tot aanvulling van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de bescherming van het ongeboren kind.

De heer Constant De Clercq. — Voorstel van wet betreffende het verlenen van toelagen aan de politieke partijen.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 289.

De heer Grosjean tot de minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel, over « de aanstelling van een afgevaardigde beheerder bij de NMBS ».

De heer Trussart tot de minister van Openbare Werken over « de rondweg om Couvin ».

De heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen en tot de minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel, over « het gesjoemel met het korps zeevaartpolitie, speciaal te Zeebrugge ».

INTERPELLATIE (Intrekking):

Bladzijde 289.

De heer Vervaeke tot de heer Coens, minister van Onderwijs, over « de rampzalige gevolgen van de Hertoginnedalbesparingen respectievelijk op het pedagogische, cognitieve en educatieve vlak voor school, leerkracht en scholier ».

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Mme Panneels-Van Baelen, secrétaire, prend place au bureau.
Mevrouw Panneels-Van Baelen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 5 m.
De vergadering wordt geopend te 15 u. 5 m.

CONGE — VERLOF

M. Basecq, en raison d'autres devoirs, demande d'excuser son absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Basecq, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages des 27 et 28 novembre 1986, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Modifiant les articles 115bis, § 1er, 116 et 118, du Code électoral;

2° Modifiant l'article 147bis du Code électoral;

3° Modifiant l'article 69 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Bij boodschappen van 27 en 28 november 1986, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Tot wijziging van de artikelen 115bis, § 1, 116 en 118, van het Kieswetboek;

2° Tot wijziging van artikel 147bis van het Kieswetboek;

3° Tot wijziging van artikel 69 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

4° Relatif à l'introduction de nouveaux régimes de travail dans les entreprises;

4° Betreffende de invoering van nieuwe arbeidsregelingen in de ondernemingen;

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

5° Portant approbation de l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le gouvernement de Malaisie en matière de transport maritime;

6° Portant approbation de la Convention n° 154 concernant la promotion de la négociation collective adoptée à Genève, le 19 juin 1981, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante-septième session;

7° Portant approbation de la Convention n° 156 concernant l'égalité de chances et de traitement pour les travailleurs des deux sexes: travailleurs ayant des responsabilités familiales, adoptée à Genève, le 23 juin 1981, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante-septième session;

8° Portant approbation de la Convention n° 159 concernant la réadaptation professionnelle et l'emploi des personnes handicapées, adoptée à Genève le 20 juin 1983, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante-neuvième session;

5° Houdende goedkeuring van het Akkoord tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van Maleisië inzake het zeevervoer;

6° Houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 154 betreffende de bevordering van het collectief overleg, aangenomen te Genève op 19 juni 1981 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting;

7° Houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 156 betreffende gelijke kansen voor een gelijke behandeling van mannelijke en vrouwelijke werknemers: werknemers met gezinsverantwoordelijkheid, aangenomen te Genève op 23 juni 1981, door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar zevenenzestigste zitting;

8° Houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 159 betreffende de beroepsrevalidatie en de werkgelegenheid van gehandicapten, aangenomen te Genève op 20 juni 1983 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar negenenzestigste zitting;

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

9° Contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1987;

10° Contenant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1987.

9° Houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1987;

10° Houdende de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1987.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Par message du 27 novembre 1986, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi modifiant l'article 93bis de la loi communale.

Bij boodschap van 27 november 1986 deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het haar door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 93bis van de gemeentewet.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Parlement européen — Europees Parlement

M. le Président. — Par lettre du 26 novembre 1986, le président du Parlement européen a transmis au Sénat une résolution sur le quinzième rapport de la commission des Communautés européennes sur la politique de concurrence.

Bij dienstbrief van 26 november 1986, heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden een resolutie over het vijftiende verslag van de commissie van de Europese Gemeenschappen over het mededingingsbeleid.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures et, pour information, à la commission de l'Economie.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en, ter informatie, naar de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

Cour des comptes — Rekenhof

M. le Président. — Par dépêches du 26 novembre 1986, la Cour des comptes a fait connaître au Sénat ses observations au sujet des épreuves d'imprimerie concernant les projets de loi :

1. Contenant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1986;

Bij dienstbrieven van 26 november 1986, heeft het Rekenhof aan de Senaat medegedeeld zijn opmerkingen over de drukproeven van de ontwerpen van wet :

1. Houdende de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1986;
2. Contenant le budget du ministère de l'Agriculture de l'année budgétaire 1986.
2. Houdende de begroting van het ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1986.

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

M. le Président. — Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

ONTWERP VAN WET TOT BEKRACHTIGING VAN DE KONINKLIJKE BESLUITEN VASTGESTELD TER UITVOERING VAN ARTIKEL 1 VAN DE WET VAN 27 MAART 1986 TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING

Hervatting van de algemene beraadslaging

PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE L'ARTICLE 1er DE LA LOI DU 27 MARS 1986 ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX AU ROI

Reprise de la discussion générale

De Voorzitter. — Wij hervatten de algemene beraadslaging over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

Nous reprenons la discussion générale du projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article premier de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat het advies van de Raad van State zal worden gevraagd voor de vier volmachtbesluiten die nog niet werden onderworpen aan zijn oordeel.

De Voorzitter. — Mijn brief ter zake is reeds overgezonden.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, het vervelende met dit debat is dat men te lang of te kort het woord neemt. Niet alleen ikzelf maar vele collega's in de eindeloze reeks volmachtdebatten, die wij sinds de regering-Martens V te behandelen kregen, hebben erop gewezen welke fundamentele bezwaren werden aangevoerd, welke antwoorden wij kregen van de regering, welke procedures van « raffinage » werden gevonden om de volmachtpolitiek beter te verpakken. Ik heb zelf een bundel van een tiental centimeter dik met toespraken die ik de voorbije jaren over deze materie heb gehouden. Sommigen zullen allicht nog een dikker bundel hebben.

Men verwijt de oppositie vaak dat ze te langdradig is, maar als ze niet lang het woord neemt, oordeelt men dat ze tegen het volmachtbeleid zeer weinig heeft aan te voeren. Wanneer zij in de commissie veel vragen stelt, vindt men dat vervelend. Worden geen vragen gesteld, dan meent men dat alles waarschijnlijk wel in orde zal zijn.

De vraag is welk vernietigend spoor het volmachtbeleid heeft getrokken door het parlementair werk, door de parlementaire functie en door de dagelijkse bezigheid van de leden van de Senaat, vaak veel meer door die van nieuwverkozen leden dan van leden met grotere ervaring. Deze laatste hebben al andere dingen beleefd. Misschien ontgaan de oudere leden sommige aspecten van deze problematiek omwille van het feit dat zij hier reeds lang aanwezig zijn.

Het debat is in wezen hetzelfde als dit van voor twee jaar. Ook toen werd het bekrachtigingsdebat gevolgd door een debat over de Rijksmiddelenbegroting. Nu kunnen wij kiezen, ofwel bespreken we in dit debat het globale regeringsbeleid, dat bepaald wordt door de volmachten, ofwel zullen we over enkele dagen de weerslag van dit volmachtbeleid op de Rijksmiddelenbegroting bespreken. Ik geef de voorkeur aan de tweede oplossing. Ik zal mij vandaag ertoe beperken dingen te zeggen over de werking van het Parlement zoals die de jongste jaren is geëvolueerd. Wij beleven immers op het ogenblik een vrij Kafkaïsche situatie. De regering die zich aankondigde als een regering van sterke mannen met een krachtig beleid, met een minister van Begroting die zijn aanwezigheid op zijn departement was begonnen met te zeggen dat hij de budgettaire orthodoxie niet alleen zou eerbiedigen, maar zelfs zou herstellen, deze regering is er nog niet in geslaagd haar begrotingen voor 1986 bij het Parlement in te dienen. Alleszins werd de bespreking in de commissies nog niet aangevat. De enige begroting die volgende week op de agenda staat is de begroting van de Rijkswacht. Voor sommigen kan dit een symbolische waarde hebben, aangezien die begroting moet toelaten om ordehandhavende maatregelen te nemen tegen acties die gericht zijn tegen het beleid van de regering.

Zelfs een beminnelijk en rustig collega als Frank Swaelen begint zich op te winden. Ik heb gelezen dat bij de CVP op tafel werd geslagen en dat er werd gezegd dat het nogal kras is, dat wij eind 1986 nog over praktisch geen enkele begroting beschikken. Wij wisten dat al elf maanden. Het gebeurt nu in december, dus beter laat dan nooit. Het is bijna als de klucht van de Brave Moordenaar. Het is immers te laat de schatkistput te vullen als het begrotingskalf is verdronken. De regering geraakt kennelijk op budgettair vlak moeilijk uit de startblokken. Waren er de volmachten die wij nu bespreken niet geweest, dan zou in 1986 geen enkel wetsontwerp door Kamer of Senaat zijn geraakt, laat staan begrotingsontwerpen. Een aantal wetsontwerpen die onder Martens V werden ingediend, werden zelfs nog niet behandeld en nog minder aangenomen.

Het met veel omhaal aangekondigde veiligheidsontwerp verkeert nog altijd in het zeer prille beginstadium van de bespreking. Dat ligt zeker en vast niet aan het Parlement, want wij wachten op deze bespreking, mijnheer de Eerste minister. Ik zal dadelijk zeggen waarom wij daarop wachten. Hiermede spreek ik mij niet uit over het ontwerp als dusdanig, ik wens alleen te beklemtonen dat de bespreking maar niet begint en dat dit niet te wijten is aan de parlementaire commissie. Wij zullen eerlang de behandeling aanvangen van het voor de regering en de meerderheid zo belangrijke ontwerp inzake de reclame op de televisie. Dat ontwerp heeft twee jaar rondgeslingerd in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Ik zeg opnieuw niet of ik er voor- of tegenstander van ben, ik stel alleen vast dat de regering dit ontwerp op een wijze heeft laten behandelen die meebracht dat het op de zeer lange baan werd geschoven. Een hele reeks ontwerpen met een economisch karakter ondergingen hetzelfde lot. Het komt vaak voor dat de ministers zelfs niet meer aandringen bij de commissievoorzitters om een ontwerp in behandeling te nemen. Ze zijn kennelijk niet gehaast; zij hebben andere bezigheden.

De heer Van In. — Of ze zijn niet aanwezig.

De heer Wyninckx. — Dit wilde ik ook al zeggen in verband met de interpellaties.

De ministers sukkelen kennelijk van het ene begrotingsconclaaf naar het andere communautaire overleg. Bovendien worden hoe langer hoe minder ministers bij dit alles betrokken. Een vijftal superministers houden de boel bij elkaar en voor de rest slijten de meeste andere excellenties hun ministeriële dagen in de meest volstrekte anonimiteit. Bij dit alles geraakt het Parlement helemaal in de vergeethoek.

Dit is het voornaamste en het meest gevaarlijke politieke resultaat van zes jaar volmachtbeleid. Vandaag en morgen gaan wij het spektakel nog eens overdoen, zoals wij dit ook in maart en juli volgend jaar zullen moeten doen. Het is een soort ritueel geworden waarbij de stilzwijgende meerderheid even uit de slaap wordt gewekt om onvoorwaardelijk de eindeloze reeks volmachtenbesluiten te bekrachtigen.

Er werd door eminente leden van de regering zelden zoveel en zo nadrukkelijk gepraat over de staatsvorming en de herwaardering van de parlementaire instellingen; zelden werd er zo weinig aan gedaan. Tot wat zou het overigens dienen te praten over de hervorming van de parlementaire instellingen wanneer het Parlement door enkele superministers buiten spel wordt gezet? De discussie over deze bekrachtigingswet is een hypocriet toneelspel waarin de acteurs een zeer ondankbare rol vervullen.

Het is niet de schuld van de oppositie dat de Senaat sinds 31 oktober 1985 nauwelijks 67 dagen heeft vergaderd en amper 100 vergaderingen heeft kunnen houden. Juister nog, wij vergaderden eigenlijk 43 halve dagen en 24 volledige dagen. Daarvan waren dan nog 21 halve dagen gewijd aan interpellaties die vaak moesten worden verdaagd, zoals collega Van In heeft opgemerkt, omdat de ministeriële excellenties zich zelfs niet verwaardigden in de Senaat aanwezig te zijn op het ogenblik dat dit van hen verwacht werd omdat een tot hen gerichte interpellatie op de agenda stond. De Voorzitter van de Senaat heeft zich daarover bij herhaling geërgerd omdat deze houding getuigt van een onaanvaardbare mentaliteit en een rechtstreekse aftakeling betekent van het Parlement.

Deze situatie werd door vooraanstaande leden van de meerderheid aangeklaagd maar de interpellaties begonnen de ministers kennelijk te vervelen en de mondelinge vragen beschouwen ze als overbodig.

Hoe moet vandaag een eenvoudig parlementslid zijn taak vervullen? De nieuw-verkozen collega's hebben sinds vorig jaar nog nooit de gelegenheid gehad een begroting te bestuderen of te bespreken. Er werden nauwelijks 54 wetsontwerpen behandeld, waarvan 18 internationale verdragen, en slechts 4 wetsvoorstellen. De meeste wetsontwerpen waren dan nog naweën van de vorige legislatuur. De eigenlijke belangrijke debatten waren deze over de regeringsverklaring, over de regeringsmededelingen telkens er boel was geweest in de regering, en over de volmachtwet. Zelfs de Rijksmiddelenbegroting voor 1986 werd pas behandeld vlak vóór het zomerreces, op een draffie, toen het rijksgeld al voor meer dan de helft was besteed.

Dus rijst terecht de vraag: tot wat dienen Kamer en Senaat nog onder de zonnekoningen van de regeringstop van Martens VI? De enige lichtpunten in het voorbije jaar waren de soms opflakkerende communautaire twisten, voor zover wij dit als een lichtpunt kunnen beschouwen. Want noch aan de *Neverending Happart-story*, noch aan de oplossing die werd bij mekaar geknoeid voor de ruzie over dotaties en *ristorno's*, werd door dit Parlement gedokterd maar wel door enkele superministers.

Het waren opnieuw de top vijf uit de regering die na veel nachtelijke palavers erin slaagden zichzelf te overleven. Het enige waar het Parlement zich kan over verheugen is het feit dat wij nu al een jaar lang door de regering worden zoet gehouden met het fata morgana van een nieuwe communautaire en institutionele dialoog in het Parlement. Niet alleen parlementsliden maar ook leden van de regering worden het slachtoffer van deze regering. Voor de meerderheid in het Parlement is dat vanzelfsprekend soms nog ergerlijker omdat hun een ijzeren discipline wordt opgelegd. Het Parlement is sedert meer dan een jaar enkel en alleen een bekrachtigingsmachine en zal dus nu weer een tweetal dagen op volle toeren draaien. Zelfs dat wordt door sommige leden van de meerderheid als een vervelende formaliteit beschouwd.

Mijnheer de Eerste minister, het is u toch niet onbekend dat sommige van uw topministers niet onder stoelen of banken hebben gestoken dat heel deze bekrachtigingsprocedure hen uitdrukkelijk verveelt. Zij weigerden in de commissie toelichting te geven bij hun volmachtbesluiten zeggende dat wij ze hadden kunnen lezen. Op de vragen werd met

ironie of zelfs met minachting door sommige leden van uw regering geantwoord. Ook dat zult u wel vernomen hebben, zelfs van leden van de meerderheid. Sommigen hebben zich daar terecht zeer zwaar aan geërgerd. De commissievergadering was voor bepaalde ministers een onvermijdelijk, maar vervelend ritueel. Waarom wilde de oppositie of wilden zelfs sommige leden van de meerderheid *per se* vragen stellen? Veel belangrijker was het voor sommige van uw ministers het beeldscherm of de krantenkoppen te halen.

Kan men dan nog verwachten dat nieuw verkozen parlementsleden de weg naar dit huis zouden hebben gevonden? Zij krijgen veel meer politieke informatie op de beeldbuis dan in de commissies van Kamer en Senaat. De meest bewusten onder hen pogen nog door interpellaties of door mondelinge vragen te bewijzen dat zij werden verkozen tot parlementsleden. Als zij daartoe de kans krijgen, want dikwijls vinden ministers zelfs niet de tijd aanwezig te zijn om op interpellaties te antwoorden of lieten zij de tijdrovende bezigheid van het antwoorden op mondelinge vragen aan een of ander onbetekenend collega over. Dit is de trieste situatie van dit Parlement na één jaar Martens VI.

Mijnheer de Eerste minister, ik behoor tot degenen die betere tijden hebben gekend, toen het nog mogelijk was dat Kamer en Senaat dagenlang over budgetten en regeringsontwerpen konden discussiëren, toen zelfs nieuw-verkozen leden in hun parlementair mandaat enigerlei voldoening konden vinden. Geen urenlange toespraken, maar wel zinvolle uiteenzettingen tijdens zinvolle debatten. Vandaag is spreekrecht spreekplicht geworden voor de oppositie, en is zwijgplicht het ondankbare lot van de meerderheid. De geloofwaardigheid gaat verloren als men nog maar eens opnieuw moet komen verklaren wat de fundamentele bezwaren zijn op dit volmachtbeleid, of als men er nog maar eens de nadruk zal horen op leggen dat het nu de laatste maal is dat er volmachten werden toegekend of gevraagd.

Intussen weten wij nu reeds dat er ook volgend jaar een paar honderd miljard moeten worden bespaard.

Hoe zal u dat, met uw schizofrene meerderheid, anders kunnen dan door volmachtwetten, kaderwetten, of door een financiële mammoetwet. Tijd brengt echter raad en u bent meester in het vinden van oplossingen. Wanneer u het tot nu toe gevoerde beleid wilt doorzetten, zal u aan zo'n wet niet kunnen ontsnappen. Er zullen inderdaad misschien geen volmachten worden gevraagd, maar er zijn voldoende namen voor een soortgelijke opeenstapeling van besluiten en wetgevende maatregelen, zodat u daaruit zal kunnen kiezen.

Waar is het lid van deze vergadering en van de meerderheid in deze vergadering, dat elders dan in de gangen of in de koffiekamer de openhartigheid zal opbrengen om te zeggen dat dit alles vandaag inderdaad de gang van zaken is? Waarom zouden wij dan opnieuw alle argumenten tegen het volmachtbeleid uitrafelen? Wij beseffen immers maar al te goed dat dit volmachtbeleid er enkel en alleen is wegens gebrek aan beleid, wegens gebrek aan eensgezindheid binnen de meerderheid en zelfs binnen de regering. Sommige leden van de regering steken hun verontwaardiging niet onder stoelen of banken. Eén van hen zegde zelfs na een topconferentie van uw vijf topministers aan de journalisten dat hij niet ingelicht was en bijgevolg niet kon antwoorden op de vragen. Indien u minister Hansenne dat niet zelf hebt horen verklaren voor de BRT, de RTB of RTL, dan zal u dat allicht hebben horen vertellen. Iedereen heeft kunnen zien dat hij zo antwoordde op een opmerking van een journalist dat het hier toch een departement betrof waarvoor hij verantwoordelijk was.

De heer Martens, Eerste minister. — Minister Hansenne was niet bevoegd voor de materie waarover het toen ging.

De heer Wyninckx. — Op dat ogenblik oordeelde minister Hansenne in elk geval dat die materie wel onder zijn bevoegdheid viel. Daarom antwoordde hij op die wijze aan de pers.

De heer Martens, Eerste minister. — Noch de beroepsopleiding, noch de plaatsing van werklozen valt onder de bevoegdheid van minister Hansenne.

De heer Wyninckx. — In dit geval moet u uw ministers toch duidelijk maken wat hun bevoegdheid juist is. Hierover rijzen immers niet alleen vragen bij de parlementsleden, want dit is nog te begrijpen, maar ook zeer vaak bij uw regeringsleden zelf. Ook zij geraken vaak niet aan die warboel uit, zoals minister Hansenne in dit geval. U levert nu immers

kritiek op een lid van de regering, die zijn eigen bevoegdheden niet zou kennen.

Een regering kan zich zulke zaken niet blijven veroorloven. De jongste weken blijkt vaak dat er een soort van overlevingsoperatie begonnen is. Deze operatie is echter meer en meer te vergelijken met het water pompen uit een lekke boot. De regering zou het land moeten besturen met duidelijke opdrachten van haar meerderheid in het Parlement. Nu is het net omgekeerd: een paar superministers delen bevelen uit niet alleen aan de andere regeringsleden, maar ook aan het Parlement. Vijf jaren land, en het voorbij jaar meer dan ooit te voren, werd het Parlement beroofd van zijn verheven opdracht en dit met een razende snelheid. Het is een beschamend spektakel waarin weinig lichtpunten vallen te bespeuren. Tijdens het debat over de volmachten in december 1985 werd de verfijning geprezen van de volmachttechniek. Wij weten nu waartoe deze verfijning heeft geleid, al hadden wij dit kunnen voorzien.

Tenslotte wordt, zoals voorheen, gevraagd de volmachten te bekrachtigen. In december 1985 hebben wij ons afgevraagd wat het amendementsrecht inhoudt en wanneer de meerderheid met veel kadaverdiscipline onvoorwaardelijk alles zal bekrachtigen. De discussie over deze eindeloze reeks volmachtbesluiten is van alle zin gespeend. Hoe zou het overigens mogelijk zijn elk volmachtbesluit stuk voor stuk en artikelsgewijze te bespreken? Het voorbij jaar werd er geen enkel bewijs van goed beheer geleverd. De overvloed van volmachtbesluiten werd uitgevaardigd tijdens het parlementair reces, zoals wij het hadden voorspeld. Wij hadden aangekondigd dat de regering zou wachten tot het Parlement met reces was. De commissie zou dan kennis kunnen nemen van de besluiten die ter griffie waren neergelegd en ze in een vergadering bespreken. Vermits het Parlement niet reces was, was elk gesprek uiteraard onmogelijk.

Aldus heeft de regering het Parlement in december 1985 en gedurende het hele jaar misleid om vaak onvolkomen en onvoldoende overwogen maatregelen te nemen. In plaats van binnen Kamer en Senaat het beleid te verantwoorden, beperkte alles zich tot touwtrekken tussen ministers en kabinetsleden, of tot polemiek in de regeringsgezinde kranten. Uiteindelijk waren het steeds opnieuw de ministeriële top vijf die het beslissingsrecht naar zich toe trokken. Vele volmachtbesluiten bleken niet toepasselijk of niet toepasbaar. Straks zullen collega's uit mijn fractie een aantal volmachtbesluiten ontrafelen. Dan zal blijken op welke willekeurige wijze er met sommige volmachtbesluiten werd omgesprongen. In deze volmachtbesluiten werden achteraf wijzigingen aangebracht die niet overeenstemden met het advies van de Raad van State of waarvoor geen nieuw advies van de Raad van State werd aangevraagd. Ik bespaar u deze details. Andere collega's uit mijn fractie zullen daarop terugkomen. Belangrijke problemen werden zelfs in het voorbij volmachtjaar helemaal niet aangevat, of werden vooruitgeschoven. Voor de uitvoering van vele volmachtbesluiten blijven de toepassingsregelen achterwege, en soms bleek zelfs dat zij helemaal niet uitvoerbaar waren, of dat de voornemens zelfs helemaal niet uitvoerbaar waren. Deze waren nochtans met veel bombast in het kader van een of ander Sint-Annaplan aangekondigd als de wonderbare geneesmiddelen voor onze zieke overheidsfinanciën.

Men heeft soms als lauwe kost reeds bestaande volmachtbesluiten aangevuld, gewijzigd, verbeterd of voor uitvoering vatbaar gemaakt. Deze volmachtperiode heeft definitief aan het Parlement elk controle-recht ontnomen. Het enige waar wij soms nog eens genoeg konden aan beleven, was wanneer sommige ministeriële excellenties mekaar in de haren vlogen. Maar ook dat wordt vervelend, vermits men zich daar niet voor naar Brussel hoeft te begeven. Men kan dat beleven via radio, televisie of via de kranten. De bevolking heeft aan dit alles nauwelijks een boodschap en al evenmin aan de pepmiddelen die door sommige ministers via regeringsmedelingen worden aangeprezen wanneer zij komen uitbazuinen dat het einde van de tunnel andermaal in zicht is. Waar hebben wij dat nog gehoord? Maar is het einde van de tunnel wel in zicht voor bijna één miljoen werklozen, werkzoekenden, mensen met een nepstatuut, bruggepensioneerden en noem maar op, allemaal slachtoffers van de economische crisis? Is het einde van de tunnel in zicht voor de jonge mannen en vrouwen zonder vooruitzicht op de toekomst, voor de lange rij die wacht aan het stempeloktaaf? Wie zit te wachten op de enige kans om een verzekerd pensioen te verwerven via een fiscaal aftrekbaar geschenk aan de hogere inkomenscategorieën? Zijn het de huidige gepensioneerden die één vierde koopkracht verspeelden in nauwelijks vier jaar? Of de zieken, de gehandicapten, die definitief onder de armoedegrens tuimelen? Zijn het de duizenden jongeren en ouderen, die zich vandaag meer dan in het verleden aandienen bij onze OCMW's, omdat zij de eindjes niet meer aan mekaar kunnen knopen? Wie plukt de vruchten van dit beleid, of van dit gebrek aan beleid, of van dit beleid

van averechtse herverdeling? Wie wordt in deze aanslepende crisis het slachtoffer van de om zich heen grijpende verarming, en wie wordt er beter en rijker van? Het politieke model, waar u met dit neoconservatieve beleid het land hebt laten in terechtkomen is dit van de monddode democratie, via een stilzwijgende meerderheid in een buiten spel gezet Parlement. Het sociaal-economisch model is er één van het spookbeeld van het einde van de twintigste eeuw, met opvattingen en toestanden uit het einde van de vorige eeuw.

Straks zullen leden van mijn fractie desalniettemin hun parlementaire taak vervullen, door de vele fouten in uw volmachtbesluiten aan te klagen, en door te pogen ze te verbeteren. Het is allicht een overbodig onderdeel van dit spektakel, maar het is er een onvermijdelijk onderdeel van. Wij weten immers dat wij het bij het rechte eind hebben, enkel en alleen omdat de feiten ons gelijk geven. Noch de toestand van de overheidsfinanciën, noch deze van de tewerkstelling, noch deze van de sociale zekerheid hebben baat gevonden bij uw willekeurige en blind beleid van verzieking in plaats van gezondmaking. Mocht enkel het Parlement als instelling en de democratie als systeem het slachtoffer worden van uw zienswijze op 's lands bestuur en op de problemen van onze bevolking, zou het misschien nog een beetje zin kunnen hebben. Maar de terugkeer naar negentiende-eeuwse toestanden, die steeds meer waarneembaar worden in ons straatbeeld, waar steeds meer jongeren en ouderen het slachtoffer worden van de voortschrijdende verarming, is voor ons land veel tragischer en voor onze democratie veel gevaarlijker. Vandaar dat wij niet zozeer uw regeringsbeleid veroordelen en bekampen, maar vooral uw autoritaire, neoconservatieve toekomstvisie. En vandaar dat wij ook zeker zijn deze strijd te zullen winnen, want een samenleving waar weinigen steeds maar rijker worden aan geldmiddelen en aan macht, en waar de grote massa steeds armer en onmondiger wordt, is een samenleving die veroordeeld is om te verdwijnen. Het einde van de negentiende eeuw zag het socialisme als een lichtende boodschap voor miljoenen armoemens in het kapitalistische westen. Ons diep geloof in de scheppende kracht van een socialistische en democratische visie op de samenleving, op haar instellingen, op haar structuren, onze overtuiging dat het getij door de rol van de arbeidersbeweging zal keren, versterkt ons in onze wil om deze strijd te blijven voeren, omdat wij zeker zijn dat wij hem zullen winnen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal een bijzonder korte uiteenzetting houden. De leden van mijn fractie die de vergaderingen van de commissies over de gegroepeerde materies van deze genummerde koninklijke besluiten hebben bijgewoond zijn beter geplaatst om de zaken die wij hier behandelen ten gronde te bespreken.

Ik maak een algemene opmerking. Hierbij blik ik terug op onze agenda sinds het aantreden van de huidige regering, nu meer dan een jaar geleden. In de eerste dagen van december hebben wij een debat gehouden over de regeringsverklaring, die op 29 november was opgesteld en eerst in de Kamer werd behandeld. Een niet onaanzienlijk deel van de bespreking was gewijd aan het plan van de regering een beroep te doen op bijzondere machten. De regering heeft dat van het begin af aan duidelijk vermeld. Dat debat heeft dan een viertal dagen geduurd.

Een paar maanden later, tijdens de maand maart van dit jaar, hebben wij niet minder dan zes dagen gesproken over de toekenning van bijzondere machten aan de regering, nadat wij hierover ook al in de commissie besprekingen hadden gevoerd.

Na het sluiten van de akkoorden van Hertoginnedal, het Sint-Annaplan, hebben wij weer langdurige besprekingen gewijd aan de besparingen die moesten leiden onder meer tot het uitvaardigen van genummerde koninklijke besluiten. Nu maken wij de laatste fase mee, althans voor de genummerde koninklijke besluiten genomen tot einde oktober, namelijk de bekrachtiging die de verschillende genummerde koninklijke besluiten in ons wettelijk arsenaal doet opnemen.

Als men de som maakt van het aantal dagen debat en als men de termijn beschouwt die daarvoor nodig was, een vol jaar, is er heel wat tijd aan besteed. Ik geef grif toe dat er een aantal garanties waren. De regering heeft zich ingespannen om het Parlement toch niet helemaal buiten spel te zetten, en om onder meer bij het uitvaardigen van die genummerde koninklijke besluiten de teksten reeds een week vooraf ter beschikking te stellen van het Parlement, uiteraard ter informatie, ter bespreking, maar zeker niet om ze te laten wijzigen, want dan zouden

het even goed wet-ontwerpen geweest kunnen zijn. Ik wil zulks niet minimaliseren. Dat is niet mijn bedoeling.

In het licht van dit alles blijkt dat de regering geen slechte bedoelingen heeft gehad, het debat niet eindeloos heeft willen rekken of niet een doekje voor het bloeden heeft willen aanreiken.

Achteraf gezien vraag ik mij af wat er is overgebleven van de besparing aan tijd die mogelijk zou worden door het systeem van de bijzondere machten.

De heer Van Grembergen. — Zeer juist!

Mevrouw Herman-Michielsens. — Al vindt u dat misschien een nutteloos werk, gedane zaken nemen immers geen keer, heb ik voor mijzelf eens de intellectuele oefening gedaan de genummerde koninklijke besluiten naast elkaar te leggen en ze te groeperen in kaderwetten. Ik weet wel dat sommige mensen kaderwetten ook een verwerpelijke methode vinden om aan wetgevend werk te doen, maar dat wordt dan een legistische discussie. Het is alleszins geen fundamentele discussie. Bovendien is de materie zo complex dat men niet verplicht is voor elke wet of genummerd besluit dat men wil wijzigen, een afzonderlijk ontwerp in te dienen.

Ik heb ooit een lijst gemaakt van kaderwetten, mammoetwetten, solidariteitswetten of welke naam juristen ook nog mogen bedenken voor dergelijke wetten, met de bedoeling deze te groeperen volgens een bepaalde doelstelling die als rode draad door die wetten liep. U zal misschien opwerpen dat die rode draad ook in de koninklijke besluiten kan worden teruggevonden. Indien men de werkwijze enigszins kan vergelijken, dan moet men toch toegeven dat het fundamenteel om iets totaal anders gaat.

Ik heb zeven kaderwetten geteld. De ene handelt over de problematiek van het onderwijs, de andere over sociale bepalingen, maatregelen ter stimulatie van de arbeid en wijzigingen in het stelsel van de sociale zekerheid, de rijkscomptabiliteit, de wijziging in de werking van sommige parastatale instellingen. Daarnaast zijn er nog enkele kleine koninklijke besluiten die niet in een kaderwet kunnen worden ondergebracht en het voorwerp hadden kunnen zijn van twee kleine ontwerpen.

Men had die kaderwetten stuk voor stuk bij het Parlement kunnen indienen nadat de meerderheid daarover een akkoord had bereikt. Over elk van die kaderwetten had dan, wat wij nu hebben moeten ontberen — sta mij toe dit te zeggen, mijnheer de Eerste minister — een parlementair debat kunnen plaatsvinden. Het kruisverhoor van het Parlement.

Ik wil de regering in geen geval beschuldigen van vicieuze bedoelingen, maar ik weet dat, wanneer de regering een akkoord sluit, elke minister dat akkoord voor zijn departement zal verdedigen en, in geval met dat akkoord budgettaire doelstellingen worden nagestreefd, elke minister zal trachten deze mede te verwezenlijken door besparingen in de materie waarvoor hij bevoegd is.

Ik hoorde ooit juristen beweren, toen het ging om een wet tot wijziging van een titel van het Burgerlijk Wetboek, dat een wettekst logischer en efficiënter is wanneer een jurist of een professor in de rechtsgeleerdheid deze opstelt dan wanneer het Parlement daartoe overgaat. Het is mogelijk dat die tekst logischer zal zijn en het is zelfs mogelijk dat hij efficiënter zal zijn, maar er zal iets in ontbreken dat voor ons zo belangrijk is, namelijk democratie. Het kruisverhoor van de verschillende politieke ideologieën die elkaar in het klankbord van het parlementair debat terugvinden en soms tot een compromis kunnen komen. De meerderheid die een regeringspolitiek heeft aanvaard zal, wanneer deze politiek wordt geconcretiseerd in een wetsontwerp, ook al berust dat op een compromis, de rangen sluiten en ervoor zorgen dat het ontwerp, wet wordt, zonder dat de verschillende partijen hun bekommelingen uitgaande van hun ideologie evenwel onbesproken laten. Wij leven in een pluralistisch land, een land ook waar de staatsinstellingen geregeld het voorwerp zijn van bespreking en wijziging.

Het is niet altijd mogelijk «in hokjes» te werken en bijvoorbeeld uitsluitend te besparen, uitsluitend aan staatshervorming te doen of de werking van het pluralisme te bespreken. Dit alles loopt door elkaar en soms vervlakt het ene ten voordele van het andere. Dat is duidelijk gebleken bij de problemen — waarvoor men gelukkig een oplossing heeft gevonden — die tijdens de besparingsronde zijn gerezen inzake de gewesten en de gemeenschappen. Ook voor het pluralisme is dit zo.

Wij leven in een land van extern pluralisme waarvoor wij een steeds hogere prijs hebben betaald. In de gouden jaren zijn wij er nogal kwistig

mee omgesprongen. De prijs lijkt nu te hoog te zijn. Men kan dit niet ineens ongedaan maken. Er zijn frustraties en gevoelens van te hebben moeten toegeven of verzaken. Het parlementair debat geeft gewoon uiting aan die diversiteit.

Ik meen dat we die oefening, die wij soms met tegenzin, maar steeds met grote loyaliteit ten opzichte van de regering hebben gedaan, niet vaak moeten doen.

Mijnheer de Eerste minister, ik heb een wens ter gelegenheid van het meer dan één jaar bestaan van uw regering, waaraan wij altijd het volste vertrouwen hebben geschonken terwijl wij ons bewust waren van de noodzaak tot sanering van 's lands financiën en tot promotie van de tewerkstelling: laat de liefde niet altijd van één kant komen en schenk op deze verjaardag het Parlement meer vertrouwen. (*Applaus op de banken van de meerderheid en op sommige socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer André Geens.

De heer A. Geens. — Mijnheer de Voorzitter, ik veroorloof mij om te herinneren aan de standpunten die de Eerste minister heeft ingenomen bij de algemene bespreking van de bijzondere machten.

Mijnheer de Eerste minister, u hebt deze bijzondere machten gevraagd met het argument dat zij noodzakelijk waren om het de regering mogelijk te maken snel te beslissen ten einde vlug het laatste gedeelte van de weg af te leggen. U had drie belangrijke opties die trouwens reeds bestonden van in 1981: de sanering van de openbare financiën, het behoud van de concurrentiekracht en de werkgelegenheid.

De vraag is of de regering snel heeft gehandeld om het laatste gedeelte van de weg af te leggen. Men kan over het antwoord van mening verschillen.

Ik refereer aan wat mevrouw Herman heeft gezegd. Zij heeft erop gewezen dat de regering voor vele ontwerpen niet sneller heeft gewerkt dan het Parlement. Dat deze bekrachtigingswet nu in de Senaat wordt behandeld en waarschijnlijk deze week zal worden goedgekeurd, is daar het beste bewijs van. Het Parlement is in staat na een discussie ten gronde over de inhoudelijke aspecten tot goed legistisch werk te komen en tot een besluitvorming, die de regering niet kan hinderen. Ik refereer in dit verband aan de noodzaak van loyaliteit bij de regeringspartijen. Wij hebben daar ook op gewezen tijdens de algemene bespreking over de bijzondere machten.

Vandaag, mijnheer de Eerste minister, negen maanden na de goedkeuring van de wet inzake de bijzondere machten, blijven er belangrijke problemen en vragen over. Ik herinner u aan enkele recente krantenartikels. U zal aanvoeren dat het allemaal niet zo gemakkelijk is en wij zijn het daarmee eens. De taak die u op zich hebt genomen is niet gemakkelijk; wij geven dat toe. Wij zijn intellectueel eerlijk genoeg omdat te bekennen. Maar het gaat nu meer speciaal over het argument van de snelle beslissing. Wij lazen gisteren in de krant dat de minister van Sociale Zaken nog 16,5 miljard moet vinden en dat er nog steeds geen enkele regeling is in verband met de overdracht van het Fonds voor arbeidsongevallen en beroepsziekten enzovoort. Het argument snelheid kan men hier dus niet gebruiken. De regering heeft voor bepaalde zaken niet snel gehandeld.

Wij gaan akkoord, mijnheer de Eerste minister, er werden ook een aantal positieve volmachtbesluiten genomen, waarmee wij het als oppositie volledig eens kunnen zijn. Als deze besluiten echter zo noodzakelijk waren voor de sanering van de openbare financiën, dan had u wellicht een sterkere daadkracht gekregen als zij als ontwerpen van wet eenparig door het Parlement waren goedgekeurd. Wellicht waren ze legistisch gezien ook beter geweest. Ik zal geen opsomming geven van de positieve en de negatieve besluiten want andere collega's zullen nog terugkomen op sommige aspecten ervan.

De sanering van de openbare financiën is een belangrijke opdracht. In dit verband hebt u steeds verklaard dat de echte resultaten slechts in 1987 voelbaar zullen zijn. Ondertussen stellen wij vast dat niet-tegenstaande de bijzondere machten, deze en de voorgaande de aangroei van de schuld even groot is dit jaar als vorig jaar. We stellen eveneens vast dat deze regering, zoals de vorige, de slechte gewoonte heeft overgenomen om het netto te financieren saldo te verminderen door de lasten naar de toekomst te verschuiven en de volgende generaties ermee te belasten. De problemen worden niet aan de wortel aangepakt. Ik refereer in dit verband aan de schuldherschikking. Wij geven toe dat er bepaalde inspanningen werden gedaan. Wij zullen daarop trouwens uitvoerig terugkomen bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting, waar deze

argumentatie meer op haar plaats is. Toch beleven wij, mijnheer de Eerste minister, een eigenaardige situatie. Het is de eerste keer — leden van alle partijen hebben dat hier gezegd — dat wij, geconfronteerd met een regering die de sanering van de overheidsfinanciën als topprioriteit heeft vooropgezet, met nieuwwaarswensen naar huis zullen worden gestuurd zonder dat er één enkele departementele begroting werd goedgekeurd. Dat wil zeggen dat wij in 1987 zullen beslissen over toe te laten uitgaven van 1986. Dat zullen voor de zoveelste keer vijgen na Pasen zijn.

Daarenboven is er in de meerderheid een niet te ontkennen gistingsproces aan de gang dat voor elke waarnemer duidelijk is, ook wat de begrotingen betreft. Enerzijds beweert uw minister van Begroting dat de verschillende begrotingen niet bij het Parlement kunnen worden ingediend omdat ze niet juist zijn; anderzijds vinden de ministers van verschillende departementen dat de minister van Begroting niet kan rekenen, want dat hun begrotingen wél juist zijn. Wat daar wordt verteld, klinkt wel eigenaardig in het kader van de snelheid van handelen en in het kader van de sanering van de openbare financiën.

Zijn de interestvoeten ingevolge de gevoerde politiek beter geëvolueerd in ons land dan in de ons omringende landen? Integendeel, de afstand tussen ons land en bijvoorbeeld Nederland of West-Duitsland blijft even groot of vergroot.

De inflatie is lager geworden en daar is men fier op, maar dit verschijnsel is te danken aan internationale factoren zoals de daling van de olieprijs en de lage wisselkoers van de dollar. Wanneer wij deze elementen uitsluiten, is de inflatie in België hoger dan in de meeste andere Europese landen en bedraagt ze nagenoeg 5 pct.

Is de regering erin geslaagd het vertrouwen van de burger te wekken door haar pogingen tot sanering van de overheidsfinanciën? Helaas, driemaal helaas, is dit niet het geval want wij lezen vandaag dat, volgens een verklaring van de minister van Financiën de kapitaalvlucht ongekende hoogten bereikt.

De concurrentiekracht van de Belgische ondernemingen blijft gerealiseerd. Wij hebben dit toegegeven bij de bespreking van de regeringsverklaring. De concurrentiekracht van de ondernemingen is inderdaad hersteld, maar is de gewone man er beter van geworden? De winsten van de ondernemingen zijn gestegen, de kapitaalstructuur van de bedrijven is verbeterd — gelukkig maar —, maar het vertrouwen van de ondernemingswereld in de regeringspolitiek is niet totaal ingevolge de volmachtbesluiten, de wet op de fiscale bepalingen, die bijkomende lasten legt op de bedrijven door het uitsluiten van fiscale uitgaven en de onduidelijkheid voor de financiering van het Fonds voor beroepsziekten en arbeidsongevallen. Is de exportstructuur van onze ondernemingen verbeterd door de politieke opties van de regering? Het antwoord is ontkennend. Het volstaat het recente verslag van de Belgische Vereniging der banken erop na te lezen om tot deze conclusie te komen. Vandaag verscheen een conjunctuurnota van het Verbond der Belgische ondernemingen. Dit verbond komt tot de conclusie dat het aandeel van België op de wereldmarkt opnieuw is gestegen. Men zal moeten nagaan of deze evaluatie juist is en, zo ja, in welke sectoren er een gunstige evolutie is want dit besluit zegt nog niets over het herstel van de structuur van de ondernemingen en van de exportproducten.

Heeft de regeringspolitiek geleid tot bijkomende werkgelegenheid? Wij gaan geen discussie aan over de cijfers. Dit zou onzinnig zijn. Het gaat over de principes. Wij geven toe dat de afbraak van de werkgelegenheid stopgezet is. Op welk peil echter? Kon het nog veel lager? Wij hebben geen antwoord op deze vraag. Ik beschuldig ook niet. Ik stel alleen vast dat wanneer de werkgelegenheid in de privé-sector zou zijn gestegen, zulks enkel gaat over kleine en betwistbare aantallen.

De heer Martens, Eerste minister. — U leest de kranten alleen als er iets negatiefs wordt geschreven, maar wanneer er staat dat er 54 000 jobs zijn bijgekomen de jongste twee jaar, waarvan 40 000 in de privé-sector, vergeet u dit te lezen. Een beetje ernst!

De heer A. Geens. — Mijnheer de Eerste minister, u zal mij niet kunnen beschuldigen van een gebrek aan ernst. Ik zeg bij herhaling de positieve dingen maar dan luistert u blijkbaar niet.

De heer Martens, Eerste minister. — Papier is verduidelijk.

De heer A. Geens. — Dat geldt inderdaad voor iedereen. Dat geldt dus ook voor de uitspraken van de regering, mijnheer de Eerste minister.

Wij kunnen in ieder geval vaststellen dat de werkloosheid een zeer zwak punt blijft van uw regering en in uw regeringspolitiek. Want, hoe dan ook, wanneer de aantallen die u citeert juist zijn...

De heer Martens, Eerste minister. — Die zijn juist.

De heer A. Geens. — Ik ben begonnen met te zeggen dat wij daarover niet gaan discussiëren. Ik herhaal, wanneer de aantallen die u citeert juist zijn, dan is het eveneens juist dat het aantal uitkeringsgerechtigde volledige werklozen in 1985 gestabiliseerd is. Het is niet toegenomen, maar het is ook niet afgenomen.

U hebt met uw regering ook geen echte positieve maatregelen genomen om de tewerkstelling te bevorderen. Daarover zullen wij het op een andere keer hebben. Daarvoor hebben wij nog de gelegenheid bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting, want op de interpellatie gericht tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid kregen wij geen enkel antwoord.

Een van de grootste slachtoffers van uw saneringspolitiek is ongetwijfeld het onderwijs. Er werden zware inleveringen gevraagd aan het onderwijs en er zijn duizenden banen verloren gegaan. Er bestaan daarover tegenstrijdige berichten. Er zijn ruzies tussen de ministers die verantwoordelijk zijn, enerzijds, voor het Nederlandstalig en, anderzijds, voor het Franstalig landsgedeelte. De cijfers verschillen naargelang van de bron. Ik herhaal, er zijn echter in hun totaliteit duizenden banen verloren gegaan.

De vraag die nu rijst is of wij nu een beter onderwijs hebben. Het is onze overtuiging dat de onderwijsproblematiek door de regering werd benaderd met een boekhoudersmentaliteit en met kwantitatieve cijfermatige gegevens, maar zonder enig oog voor het kwalitatieve aspect. Het kwalitatieve aspect van het onderwijs blijft een groot vraagteken. Er werd door de regering geen visie vooropgesteld inzake de toekomstige evolutie en de toekomstige keuzen binnen het onderwijs. Er zijn echter wel zeer krachtadige uitspraken geweest van uw minister van Tewerkstelling en Arbeid die jonge mensen van 12 jaar wou laten kiezen welke beroepsopleiding zij zouden wensen te volgen en die het daarvan wou laten afhangen of zij nog in aanmerking komen voor een uitkering.

Nochtans weet u zo goed als wij dat het onderwijs een zeer belangrijke factor is voor de toekomst en dat de keuzen die in het onderwijs zullen worden gedaan van zeer groot belang zijn voor de toekomst van de kinderen die momenteel dat onderwijs volgen.

Het volstaat daartoe enkele gegevens na te gaan. Ik refereer hier aan de enquête die door het Vlaams Economisch Verbond is uitgebracht waarbij als belangrijkste klacht het tekort of het gebrek aan praktische kennis wordt vooropgesteld. Ik verwijs ook naar de studie die werd uitgevoerd door de Vlaamse regering waarin evoluties en prognoses zijn gemaakt — ik weet wel dat men elke studie over evoluties en prognoses moet relativiseren — waarbij men heeft onderzocht wat soort vorming de mensen morgen in onze maatschappij nodig zal hebben. Er is een totaal verschillende benadering nodig wanneer men spreekt over het algemeen vormend middelbaar onderwijs dat normaal toegang geeft tot de universiteit of ander hoger onderwijs, dan wanneer men het heeft over het technisch onderwijs dat nog eens wordt onderverdeeld in twee delen. Het technisch onderwijs geeft aanleiding tot voortgezet onderwijs van het korte type of van het lange type. Tenslotte is er het beroepsonderwijs. Dat is een heel andere categorie en heeft heel andere maatregelen nodig. Ook daar, mijnheer de Eerste minister, hebben wij doorheen alle palavers over besparingen in het onderwijs geen visie van de regering ontdekt. Over een gestructureerde samenwerking met de bedrijven hebben wij ook niets gehoord.

Wij vragen dan ook wanneer er eindelijk een ernstig gesprek, samen met specialisten uiteraard, zal op gang komen in het Parlement — deze aangelegenheid belangt ons allen aan — over de toekomst van het onderwijs en over de kwalitatieve inhoud ervan. Heeft de regering er al eens over nagedacht hoeveel energie en kennis zij laat verloren gaan door talrijke leerkrachten werkloos te maken? Heeft de regering er nog nooit aan gedacht deze werkloze leerkrachten, die een goede opleiding hebben gehad, in te schakelen om een betere opleiding te geven aan het grote aantal ongeschoolde werklozen, zodat deze laatste meer mogelijkheden krijgen en beter zouden zijn gewapend om aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt.

Ik wil tenslotte nog één ding zeggen over het onderwijs. De regeringsmaatregelen hebben in sommige gevallen voor paniek gezorgd. Vindt u het soms normaal, mijnheer de Eerste minister, dat kinderen op het einde

van november 1983 van school moeten veranderen omdat slechts op 10 november in een brief van de minister van Onderwijs werd medegedeeld dat er geen afwijkingen werden toegestaan aan de school, daar waar dezelfde minister in een brief aan de inrichtende overheid van een zelfde type van school enkele dagen tevoren nog schreef dat de mogelijkheid voor een afwijking zou worden onderzocht, waardoor die scholen in de waan bleven dat alles nog zou kunnen worden geregeld. Dit zijn de gevolgen van het soort maatregelen waartoe de regering zich heeft geleend.

Mijnheer de Eerste minister, bij de bespreking van de volmachten in maart jongstleden hebben wij gewezen op het risico van slecht wetgevend werk. Men heeft deze opmerkingen toen weggewuifd. Op 24 maart zegde u immers: «De bijzondere-machtenbesluiten moeten getoetst worden aan juridische normen die hoger zijn dan de louter wettelijke normen. Dat geldt a priori voor grondwettelijke bepalingen.» Wij zijn ervan overtuigd, mijnheer de Eerste minister, dat u dat op dat ogenblik echt meende.

De heer Martens, Eerste minister. — Ik blijf ook nu nog die mening toegedaan.

De heer A. Geens. — Ik hoop het voor u, mijnheer de Eerste minister, maar straks zal blijken wat hiervan is terechtgekomen.

De heer Martens, Eerste minister. — Er zijn weinig teksten die zo grondig werden onderzocht als deze.

De heer A. Geens. — Ik ben blij dat u dat zegt, maar ik zal u aantonen hoe verkeerd uw bewering is. Ik heb slechts één voorbeeld uitgewerkt, want ook ik was niet in staat om alle volmachtbesluiten te controleren. In het *Staatsblad* van 26 november werd mijn aandacht gevestigd op een erratum bij het koninklijk besluit nr. 431, dat handelt over de indeling in categorieën van de verschillende parastatale instellingen.

De heer Egemeers. — Op dit volmachtbesluit werd trouwens in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden een amendement ingediend.

De heer A. Geens. — Inderdaad, mijnheer Egemeers en ik wilde op dit amendement zo dadelijk terugkomen. In de tekst van dit koninklijk besluit zijn er een aantal niet-onbelangrijke tegenstellingen. Indien u de tekst naleest, zal u dit zelf zien. Wanneer ik het over het erratum heb, zal ik trouwens deze tegenstellingen aanhalen. Ik wil het echter eerst hebben over het advies van de Raad van State over dit koninklijk besluit, dat ik ingevolge dat erratum grondig heb bestudeerd. Het advies van de Raad van State zegt duidelijk: «De autonomie die de Grondwet en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen aan de Gemeenschappen en de Gewesten hebben verleend in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, verzet er zich evenwel tegen dat de nationale overheid, al was het maar om de stand van de wetgeving objectief vast te stellen, zich bemoeit met het aanwijzen van de onder de Gemeenschappen en de Gewesten ressorterende instellingen van openbaar nut die bij één van de in artikel 1 van de wet vastgestelde categorieën moeten worden ingedeeld. De voorgenomen coördinatie kan dus binnen de grenzen van de bevoegdheid van de nationale overheid en kan alleen betrekking hebben op die parastatale instellingen die nog onder de nationale autoriteit ressorteren.»

Wat stellen wij echter vast? Voor vele andere koninklijke besluiten heeft men rekening gehouden — en terecht — met de adviezen van de Raad van State. Hier heeft men dat niet gedaan. Ik wil geen bloemlezing houden, maar ik ga toch één enkele aangelegenheid vermelden die in uw ontwerp is ingeschreven, namelijk die betreffende de Nederlandstalige, Franstalige en Duitstalige radio en televisie. Deze aangelegenheid is in het ontwerp blijven staan, maar hoort er niet in thuis.

Zoals de heer Egemeers zei, werd in de commissie gewezen op de tegenstrijdigheid tussen de Nederlandstalige en de Franstalige tekst. Hij heeft één voorbeeld gegeven, maar er zijn er andere. Op 26 november is een erratum verschenen. De commissievergadering was toen aan de gang zodat de leden niet de gelegenheid hadden om het *Staatsblad* te lezen. De minister van Sociale Zaken heeft gezegd dat deze zaak ondertussen was rechtgezet.

Mijnheer de Eerste Minister, nu kom ik tot de grond van de zaak. Er is inderdaad een erratum verschenen. Maar wat is een erratum? Het betreft een technische rechtzetting, of de verbetering van een taalfout of een duidelijke vergissing. Maar dat is hier niet het geval. Hier gaat het over de schrapping van een aantal instellingen in de Nederlandstalige tekst die niet in de Franstalige tekst stonden en over de toevoeging aan de Franstalige tekst van instellingen die ook in de Nederlandse tekst stonden. Mijnheer de Eerste minister, zo een erratum, dat kan niet. Wanneer u zegt de juridische weg te willen volgen en de Grondwet te willen respecteren, dan had u een nieuw koninklijk besluit moeten uitvaardigen. Professor Mast is hierover zeer duidelijk: «Het erratum dat de oorspronkelijke tekst wijzigt, moet voor onbestaande worden gehouden, tenzij de wet zelf er anders over beslist.» Dat andere ministers van uw regering, mijnheer de Eerste minister, duidelijk wisten dat dit anders moest gebeuren, kan ik aantonen met andere voorbeelden. Zo een voorbeeld is misschien ietwat belachelijk te noemen, maar in dit snelle werktempo, moet men zich behelpen met de dingen die men snel kan vinden. Ik geef volgend voorbeeld dat precies aantoont hoe het wel moet. Het gaat over het koninklijk besluit van 28 april 1986 houdende bepaalde vermeldingen welke moeten voorkomen op bestelbons met betrekking tot de verkoop van nieuwe autovoertuigen. Ik zal mij beperken tot het citeren van de tegenstrijdigheden tussen de Franse en de Nederlandse tekst. In de Nederlandse tekst staat onder punt 4 «de netto-aangeduide prijs», in de Franse tekst staat «du prix net facturé». Dat is absoluut niet hetzelfde. De betrokken minister heeft dat ingezien en hij heeft op 25 september — het oorspronkelijk koninklijk besluit was verschenen op 13 mei — een nieuw koninklijk besluit laten verschijnen. De nieuwe tekst bepaalt dat de woorden «netto aangeduide prijs» moeten worden vervangen door de woorden «netto factureerde prijs». Maar u hebt het al begrepen, ook deze vertaling is niet juist. Het is niet «netto factureerde prijs» maar «netto gefactureerde prijs». Dat is een voorbeeld van een erratum, mijnheer de Eerste minister. Dat is de conclusie waartoe ik wou komen.

De heer Martens, Eerste minister. — Interpelleer daarover de betrokken minister.

De heer A. Geens. — Mijnheer de Eerste minister, ik heb u gezegd dat ik een voorbeeld geef. We spreken over bekrachtiging van de volmachten. Wanneer u het ernstig meent met uw uitspraak, en u inderdaad de grondwettelijke bepalingen naleeft, moet u het 8° van artikel 9, uit het ontwerp schrappen. U mag het Parlement niet vragen dit koninklijk besluit 431 goed te keuren, want het is fout op verschillende punten. Ik heb u gewezen op het advies van de Raad van State over de regionale instellingen alsook op de andere feiten die zich hierbij hebben voorgedaan.

Bent u bereid, mijnheer de Eerste minister, om dit artikel uit het ontwerp te schrappen? Niets belet u om morgen een nieuw koninklijk besluit in te dienen, zodat wij het nog tijdig kunnen bespreken. Graag kreeg ik daarop een antwoord. Indien u het daarmee eens bent, hoeven wij niets te ondernemen.

De heer Martens, Eerste minister. — U zult zeker niet nalaten de bevoegde minister — le ministre concerné est compétent — over dit punt in openbare vergadering te ondervragen.

De heer A. Geens. — Dit punt, mijnheer de Eerste minister, gaat u aan.

De heer Martens, Eerste minister. — Neen, niet mij. Ik ben bevoegd voor mijn eigen zaken. Het is een beetje te eenvoudig mij alle mogelijke detailkwesties voor te leggen. U moet die voorleggen aan de bevoegde minister. (*Protest van de heer Van In.*)

De heer A. Geens. — Het niet-respecteren van ...

De heer Martens, Eerste minister. — De vraag gaat over «factureerde» of «gefactureerde bedragen».

De heer A. Geens. — Mijnheer de Eerste minister, ik heb de indruk dat u niet bereid bent tot luisteren.

De heer Martens, Eerste minister. — Ik luister altijd heel aandachtig.

De heer A. Geens. — Ik hoop dat uw antwoord dan ook duidelijk zal zijn. Dat zal ons de moeite besparen dienaangaande amendementen in te dienen.

De heer Martens, Eerste minister. — Dien alstublieft uw amendement in.

De heer A. Geens. — Ik kom daar straks op terug, mijnheer de Eerste minister.

Een ander citaat van u tijdens het debat van 24 maart wil ik onder uw aandacht brengen, en onder de aandacht van mijn collega's.

Wat werd gedaan kan de basis vormen voor een aantal belangrijke hervormingen in de werking van onze parlementaire instellingen. Er zijn veel interpretaties mogelijk over die uitspraak. Het voorbeeld van daarnet geeft een aanduiding over de wijze waarop u bereid bent die herwaardering in te voeren. Het zal namelijk nog moeten blijken of u wel degelijk bereid bent de fouten die werden gemaakt recht te zetten.

Een ander voorbeeld, ook pijnlijk voor de regering, is het 143e boek van het Rekenhof, mijnheer de Eerste minister. Daarin staan talloze opmerkingen. Wij hebben daar vorige week reeds over gesproken. Het komt er op sommige plaatsen op neer dat u in bedekte termen ervan wordt beschuldigd, het is niet zo geformuleerd, zich ook bijzondere machten toe te eigenen op begrotingsvlak, om uitgaven te doen waarvoor geen posten op de begroting werden ingeschreven en goedgekeurd.

Als u mij niet gelooft, moet u maar eens aandachtig bladzijde 115 lezen, waar wordt gehandeld over de nationale maatschappij der nationale sectoren.

Er zijn belangrijker problemen. De rol van het Parlement wordt permanent gedegradeerd. Zoals een vorige collega heeft gezegd, de ministers blijven afwezig. Wij hebben het moeten meemaken dat wij werden samengeroepen om een hele lijst interpellaties te horen en dat wij na een uur naar huis moesten gaan omdat de ministers niet aanwezig waren.

Is dat de herwaardering van het Parlement? Is dat het respect dat u en uw regering hebben voor het Parlement?

De heer Martens, Eerste minister. — Ik zal daar straks op antwoorden.

De heer A. Geens. — Sta ons toe daar toch een paar vraagtekens bij te plaatsen.

De heer Martens, Eerste minister. — Ik zal u mijn agenda van volgende week laten zien.

Ik ben hier altijd als ik hier moet zijn.

De heer Wyninckx. — U gaat die ministers toch niet vrijspreken?

De heer Martens, Eerste minister. — Ik heb een zwaardere taak dan de meeste van mijn ministers.

De heer Wyninckx. — U treft geen blaam, mijnheer de Eerste minister, dat heeft hier niemand gezegd.

De heer Van Ooteghem. — U bent verantwoordelijk voor uw ploeg.

De heer Martens, Eerste minister. — In ons systeem bestaat de individuele verantwoordelijkheid. Als hier een ander systeem zou zijn, zoals in Duitsland of in Engeland, zouden de zaken anders verlopen. U moet de betrokken ministers ter verantwoording roepen.

De heer A. Geens. — Mijnheer de Eerste minister, ik weet niet waarom u zich boos maakt, daar bestaat geen reden toe.

Wij vragen vanop deze tribune niet meer en niet minder dan dat u doet wat u hebt beloofd en wat u hebt gezegd. U bent de leider van de regering, u hebt het zelf gezegd, u bent de *primus inter pares*. Dan moet u ook als dusdanig handelen en uw ministers tot de orde roepen wanneer zij hun taak niet naar behoren vervullen en hier weg blijven.

Daarenboven antwoorden uw ministers niet eens altijd op de vragen en de interpellaties die tot hen zijn gericht, ten minste sommigen onder

hen. Anderen doen een behoorlijke inspanning, en tot ons groot genoegen verstrekken zij goede antwoorden. Anderen geven gewoon geen antwoord op vragen die hier worden gesteld.

Welk verhaal hebben wij daartegen? Het enige verhaal daartegen is onszelf belachelijk maken door de week nadien dezelfde interpellatie te houden, met dezelfde vragen. Dat kunnen wij onszelf niet aandoen uit respect voor het Parlement, uit respect voor onze collega's en uit respect voor onszelf.

Ik heb reeds gewezen op het ontbreken van de begrotingen voor 1986.

Nu volgt een duidelijke vraag. Zijn er binnen de regering maatregelen genomen opdat deze belachelijke situatie in 1987 niet meer wordt herhaald? Zijn er eindelijk afspraken gemaakt om de begrotingen van de departementen voor 1987 tijdig bij het Parlement in te dienen, en niet meer, zoals vorig jaar, als het jaar voorbij is?

Wanneer wij dit alles overschouwen, met de voorbeelden die wij hebben gegeven en de opmerkingen die wij hebben gemaakt, moet het ons van het hart dat deze situatie en deze handelwijze van de regering enkel mogelijk zijn door de medeplichtigheid van de meerderheid.

Ook het amenderingsrecht inzake de bijzondere machten, dat u hebt aangekondigd als een grote verdienste, is belachelijk gemaakt. Zeer waardevolle, betrouwbare, nuttige, positieve amendementen werden gewoon verworpen.

Wij hebben bewust niet mee gedaan aan de amendementenslag.

Dat is wat ik wilde vermelden toen u daarnet zegde: dien uw amendement maar in.

Wij hebben bewust niet mee gedaan aan deze amendementenslag om ertegen te protesteren dat amendementen indienen nutteloos is geworden in dit Parlement. De meerderheid moet te teksten van de regering immers slaafs goedkeuren, of ze nu goed zijn of slecht. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*) Uit gesprekken in de wandelgangen blijkt dat verschillende leden van de meerderheid zich daar herhaaldelijk over beklagen. (*Uitroepen, protest.*)

Ik weet het wel, u hoort dat niet graag, mijnheer Friederichs, maar het is de waarheid.

De heer Friederichs. — De meerderheid is de helft plus één.

De heer A. Geens. — Ik ben het daarmee eens. Ik leg mij daar graag bij neer, mijnheer Friederichs. Ik ben een democraat in hart en nieren en de meerderheid is inderdaad de helft plus één.

Ik heb evenwel vastgesteld dat er een verschil bestaat tussen het stemgedrag van de leden van de meerderheid en de mening van sommige leden van de meerderheid.

De heer Van In. — En van hun aanwezigheid.

De heer A. Geens. — Wij hebben dus niet meegedaan met het indienen van deze stroom van amendementen.

De heer Egelsemeers. — Dan moet u ook niet protesteren.

De heer A. Geens. — Mijnheer de Eerste minister, wij vinden dat hoe dan ook het respect voor de instellingen prioritair moet zijn, zoals u hebt gezegd bij het debat over de bijzondere machten, negen maanden geleden.

De heer Windels. — In onze commissie werden twee amendementen van leden van de oppositie goedgekeurd, en twee tekstverbeteringen aanvaard. Dat is vier in het totaal. Veel is het niet, maar toch iets.

De heer A. Geens. — Dank u, mijnheer Windels.

De heer Wyninckx. — De meerderheid heeft zelfs een koninklijk besluit verworpen.

De Voorzitter. — Mijnheer Geens, u hebt dertig minuten spreektijd gevraagd, en u spreekt reeds drie kwartier. Mag ik u vragen te besluiten?

De heer A. Geens. — Ik zal besluiten, mijnheer de Voorzitter.

Het is ook mijn zorg, en de zorg van mijn fractie en van andere fracties, dat de parlementaire geplogenheden opnieuw in eer worden hersteld.

Wij kunnen vaststellen dat bijzondere machten daarvoor een bijzonder slecht instrument zijn.

De heer Egelmeers, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Wij rekenen er dan ook op, mijnheer de Eerste minister, dat wat u indertijd hebt gezegd, ook zal worden bewaarheid, namelijk dat het de laatste keer zal zijn dat u bijzondere machten vraagt. *(Applaus op de banken van de Volksunie en op verschillende andere banken.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, op een ogenblik dat wij aanstalten maken om het jaar 1986 op een drafje uit te hollen, weten wij met grote zekerheid dat vóór het einde van dit jaar geen enkele, of ten hoogste één, uitgavenbegroting voor het jaar 1986 door het Parlement zal zijn goedgekeurd. Verschillende collegas hebben daar reeds op gewezen. Ik veroorloof mij dan ook daarbij niet langer te blijven stilstaan. Toch wil ik erop wijzen dat in dit koninkrijk in de loop van dit jaar een en ander werd uitgegeven, zonder een goedkeurende stemming van het Parlement. Dit kan tellen als illustratie van onze overbodigheid. Wie nu geen onweersaanbare drang voelt om een niet-parlementaire uitdrukking te gebruiken is rijp voor een flinke rustkuur, bij voorkeur met wat opwekkende middelen.

Mijn vriend Leo Marynissen, van het dagblad *Het Volk*, heeft alvast niet meer te worden opgewekt. Hij schreef gisteren in zijn krant: «De regering heeft met haar bijzondere machten en conclaven een weg ingeslagen die afwijkt van de orthodoxe weg van een parlementair regime.»

De heer Martens, Eerste minister. — U moet hem ook citeren wanneer hij andere dingen schrijft.

De heer Pataer. — Hij citeert mij soms en dat is heel wat aangenamer.

Dat dus wat de grote principes betreft. Er zijn zeker nog collega's die het niet onnozel vinden dat daar aan wordt herinnerd. Maar naast de principes zijn er de feiten. Wat ons nu wordt voorgeschoteld in de vorm van een ontwerp van bekrachtigingswet, is een regelrechte aanfluiting van ordentelijk wetgevend werk.

Om te beginnen worden loyale afspraken die tot stand kwamen tijdens min of meer correct gevoerde parlementaire debatten naar de prullenmand verwezen en in feite geridiculiseerd. Op 26 maart 1986 werd, tijdens de bespreking van het ontwerp van bijzondere-machtenwet, door collega Henrion het probleem aangesneden van de al dan niet terugwerkende kracht van amendementen op de volmachtbesluiten bij het goedkeuren van de bekrachtigingswet.

U, mijnheer de Eerste minister, hebt toen wijselijk besloten — u zei «sagement», wellicht om collega Henrion genoeg te doen — dat de Raad van State daarover te gelegeren tijd zal worden geraadpleegd. U verklaarde toen letterlijk: «J'attirerai l'attention particulière du Conseil d'Etat sur ce point, lorsque l'avant-projet de confirmation lui sera soumis pour avis, car finalement c'est lui qui a mis l'accent sur la possibilité de déposer des amendements lors de la procédure de confirmation.»

De heer Martens, Eerste minister. — Ik verzeker u dat alle parlementaire documenten met bijzondere zorg door de Raad van State worden onderzocht.

De heer Pataer. — Het gaat om de terugwerkende kracht van amendementen. Ik heb daarover nergens iets gelezen. Ik betwijfel dat u een kort geheugen hebt, mijnheer de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste minister. — De aandacht van de Raad van State werd door mijn verklaring op dat probleem gevestigd.

De heer Pataer. — U hebt toen gezegd dat u bij de indiening van het ontwerp tot bekrachtiging het advies van de Raad van State zou vragen. Ik vrees dat u dat niet hebt onthouden. Ofwel heeft de Raad van State nog steeds niet de tijd gevonden om daarover advies uit te brengen, wat ik betwijfel, zoniet had u een goede reden om het advies van de Raad

van State niet in te winnen. Dan bent u ons daarover een verklaring schuldig. Wij zullen er aandachtig naar luisteren.

Intussen staan we voor een chaos van meningen en standpunten. In de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden verklaarde de minister van Binnenlandse Zaken dat amendementen onontvankelijk zijn, omdat volgens hem de bijzondere-machtenbesluiten slechts kunnen worden aanvaard of verworpen maar dat hij zich ter zake «uiteraard» zou neerleggen bij de beslissing van de commissie. Hoe democratisch is de minister van Binnenlandse Zaken toch!

In de commissie voor de Volksgezondheid zweeg een andere minister in alle talen maar verklaarde voorzitter Kelchtermans dat het probleem van de terugwerkende kracht van de amendementen pas rijst wanneer amendementen zouden worden aanvaard. De aanwezige minister zweeg nog steeds in alle talen.

In de commissie voor de Sociale Aangelegenheden was dezelfde minister — ik kan zijn naam nog nauwelijks verzwijgen — ineens veel spraakzamer. Hij sprak de niet meer zo originele mening uit dat het probleem louter theoretisch is zolang geen amendementen zijn aangenomen. De heer Kelchtermans had hem blijkbaar een interessant idee gegeven.

Tenslotte lezen we in het verslag van de commissie voor het Onderwijs — voorzitter Windels zal dit zeker bijvallen — dat de Nederlandstalige minister van Onderwijs het amenderingsrecht niet betwist maar dat amendementen hooguit aanvaardbaar zijn in de toekomst. Dat zijn dus vier verschillend geaarde besprekingen in vier verschillende commissies over een zelfde probleem.

In mijn jeugdjaren las ik ooit een voorlichtingsboekje met de veelzeggende titel *Wie zegt ons de waarheid?* Misschien moet ik het opnieuw raadplegen.

De haast waarmee de regering deze bekrachtigingswet door het Parlement wil versassen, heeft haar nog parten gespeeld. Zo wil ze niet alleen de zeer bijzondere besluiten doen bekrachtigen die werden bekendgemaakt vóór 1 augustus 1986, wat volgens de wet inderdaad voor 31 december 1986 moet gebeuren, maar tegelijkertijd ook de besluiten die werden bekendgemaakt tussen 1 augustus 1986 en 8 november 1986. Dat hoefde helemaal niet.

De Senaat wordt met andere woorden verzocht zich te vermeien met het bespreken van een reeks besluiten die slechts vóór 31 maart 1987 moeten worden bekrachtigd. Ik zou dat nog kunnen verstaan en aanvaarden als we niet zouden weten wat doen, als we bijvoorbeeld de bespreking van alle begrotingen van 1986 reeds achter de rug hadden. Ik zeg maar iets.

Maar er is nog meer.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

In de wet van 27 maart 1986 staat te lezen dat vóór 30 september 1986 bij de Kamers verslag zal worden uitgebracht over de besluiten bekendgemaakt vóór 1 augustus 1986. Waar is dat verslag?

De heer Martens, Eerste minister. — Het is ingediend.

De heer Pataer. — Ik weet wel dat de griffier zo vriendelijk is om ons alle gedrukte stukken van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennisgeving door te sturen. Zo kregen we het parlementair document nr. 128/26 van de Kamer in onze brievenbus, met een eerste verslag voor onze collega's kamerleden. Maar waar is dat verslag aan de Senaat? Men zal misschien zeggen dat de inhoud van het verslag aan de Kamer «grosso modo» werd verwerkt in de memorie van toelichting bij onderhavig ontwerp. Inderdaad, maar dan zeer «grosso modo»! Op verschillende plaatsen is de tekst van het verslag aan de Kamer verschillend van «onze» memorie van toelichting. Bovendien bestaat er nog geen verslag aan de Kamer voor de besluiten bekendgemaakt tussen 1 augustus 1986 en 8 november 1986.

De heer Martens, Eerste minister. — Toch wel!

De heer Pataer. — Niet gekregen, niet gezien!

Trouwens wat bedoelt men met «verslag»? Moet dat niet meer zijn dan een bondige samenvatting van de inhoud van ieder koninklijk besluit? Moet een verslag niet in de eerste plaats een verantwoording

bevatten over de genomen besluiten met een eerste evaluatie van het beoogde en het bereikte effect? De eigenlijke verantwoording hebben de leden van de Senaat gedeeltelijk en zeer sporadisch, afhankelijk van de godsvrucht en het vermogen, van de oppositie, gekregen naar aanleiding van de bespreking van dit ontwerp. Want we hebben het toch maar meegemaakt dat in een bepaalde commissie — « Volksgezondheid » om ze niet te noemen — de aanwezige en tegelijk in gedachten afwezige minister de verantwoordingsbespreking inleidde met de vraag of er soms vragen zijn. We hebben dan maar de vraag gesteld of de minister zo vriendelijk zou willen zijn koninklijk besluit nummer zoveel even toe te lichten.

La Rochefoucauld parafraserend moet ik dan ook zeggen: « Ces pouvoirs spéciaux dont on a fait une vertu, se pratiquent tantôt par vanité, quelquefois par paresse, souvent par crainte et presque toujours par tous les trois ensemble. »

Hoe een verantwoordingsdiscussie in feite zou kunnen verlopen, zou moeten kunnen verlopen, wil ik illustreren door, bij wijze van oefening, mijn verantwoording te geven waarom ik voor één bepaald koninklijk besluit, het koninklijk besluit nr. 464 van 25 september 1986 tot consolidering van de inkomstenmatiging der zelfstandigen, mijn veto moet stellen. Ik zou dat kunnen voor alle koninklijke besluiten, maar de spreektijd die ik daarvoor nodig heb, zal mij, terecht, door de Voorzitter niet worden gegeven. Ik geef dat bepaalde voorbeeld omdat het koninklijk besluit werd behandeld in een commissie waarvan ik geen deel uitmaak, zodat er geen enkel gevaar bestaat dat ik hier in herhaling vervel. Het koninklijk besluit nr. 464 diende tegemoet te komen aan het in 1984 geformuleerde voornemen dat ook na 1986 werknemers en zelfstandigen gelijk zouden worden behandeld.

Tot en met 1986 gebeurde dat via een heffing op de inkomensgroei van maximum 1,5 pct. in 1984, 4 pct. in 1985 en 4,5 pct. in 1986. Volgens de spaarvarkenbrochure van Dehaene (maart 1984) zou die heffing in 1984 6,8 miljard opbrengen, in 1985 18,4 miljard en in 1986 27,9 miljard.

Nog onlangs deelde het inningsorganisme mee dat tot 31 december 1985 amper 8,2 miljard werd ontvangen, dit is amper één derde van de verwachte opbrengst voor 1984 en 1985 samen: zo maar eventjes 17 miljard te laag geraamd.

De consolidering kan die minderopbrengst niet wegwerken. Vanaf 1987 moeten de zelfstandigen wel 6,12 pct. betalen op hun bedrijfsinkomen, terwijl de werkgevers voor hun werknemers 5,85 pct. moeten betalen. Je zou verdorie nog een zwaardere inspanning van de zelfstandigen vermoeden, tot je de finesses bekijkt: nieuwe zelfstandigen krijgen een paar jaar volledige of gedeeltelijke vrijstelling van de « consolideringsbijdrage », terwijl nieuwe werknemers ineens de volle pot betalen; de bijdrage wordt voor zelfstandigen berekend op het oude inkomen van 1983, bij de werknemers gebeurt dat op basis van het huidige loon; alle zelfstandigen wier inkomensverhoging vanaf 1983 beneden de indexverhogingen voor het overheidspersoneel blijft, worden vrijgesteld van de bijdrage, terwijl in een gedeeltelijke vrijstelling wordt voorzien voor wie het overheidspersoneel niet voorblijft: werknemers die door verandering van werk, gedeeltelijke werkloosheid of bedrijfsmatiging een inkomensdaling kennen, blijven de volledige matiging verschuldigd.

Kortom: van enig parallelisme in de inspanningen is geen sprake, of liever, is opnieuw geen sprake.

De collega's zullen dit niet kunnen lezen in het verslag van de heer Van den Broeck, die rapporteur was voor de commissie voor de Landbouw en de Middenstand. Ik was er niet bij, ik heb mijn argumenten daar niet kunnen inbrengen. Ik heb namelijk geprobeerd drie commissievergaderingen te volgen. Tussendoor werden we dan nog geacht deel te nemen aan de besprekingen over het ontwerp betreffende de tegemoetkoming voor gehandicapten, het abortusvoorstel van twee eminente collega's en het ontwerp over de afstamming. Ook dit is natuurlijk een manier om van bepaalde besprekingen een karikatuur van wetgevend werk te maken.

Sta me toe, mijnheer de Voorzitter, te verklaren dat ik mijn balans van één jaar voltijsd wetgevend werk niet graag zou publiceren. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, alvorens in te gaan op de verschillende specifieke vragen en opmerkingen in verband met de bekrachtigingswet, wil ik even handelen over de resultaten die onder meer dank zij de bijzondere machten werden bekomen. De resultaten van de bijzondere-machtenbesluiten, die werden uitgevaardigd

sedert het goedkeuren van het spaarplan op 23 mei van dit jaar en sedert het nemen van een aantal beslissingen inzake de werkgelegenheid, zijn onbetwistbaar. Natuurlijk moeten wij einde 1987 afwachten, maar het is duidelijk dat wij gaan naar een echte wending in het beheer van de overheidsfinanciën van ons land.

Er werd in het debat gezegd dat de begrotingscijfers voor 1986 niet hoger zullen zijn dan die van 1985 en wellicht lager zullen liggen. Ik wens er de aandacht op te vestigen dat het voor het eerst in zeer vele jaren zal gebeuren dat het overheidstekort van een begrotingsjaar lager ligt dan dat van het voorgaande jaar. Indien het doel van de regering wordt gerealiseerd in 1987 zal dat betekenen dat het overheidstekort zo maar eventjes 150 miljard lager zal liggen dan het overheidstekort in 1986. Ik weet niet of men er zich goed van bewust is wat dit betekent! Op bepaalde ogenblikken worden blijkbaar ook belangrijke dingen banaal in de politiek.

Een tweede punt betreft de tewerkstelling. Men heeft met veel omhaal gesproken over de cijfers van de werkloosheid voor de maand oktober van dit jaar. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik persoonlijk altijd twijfels heb gehad over die cijfers. Er waren veel redenen voor. Het was een plotse breuk in de trend. Uitsluitend in het Vlaamse Gewest was er een toename van 8 000 werklozen. Dat waren toch zeer uitzonderlijke gegevens. En effectief, in de maand november van dit jaar beleefden wij net het omgekeerde — het is opnieuw blijkbaar een toeval — er is opnieuw een daling van de werkloosheidscijfers met 8 000. Ik hecht daaraan relatief belang. Het spijt mij het te moeten zeggen, maar ook blijkbaar verschijnen in dat domein de statistieken in België zeer traag en zijn zij minder betrouwbaar dan in andere landen, om het bij die uitdrukking te houden.

Maar, niet betwistbaar en veel belangrijker is dat tussen 30 juni 1984 en 30 juni 1986, in twee jaar tijd en voor het eerst sedert het uitbreken van de economische crisis, er 54 000 nieuwe arbeidsplaatsen zijn tot stand gekomen, waarvan 40 000 in de privé-sector, in de ondernemingen dus.

Ik geef toe dat er in die 54 000, duizenden arbeidsplaatsen zitten dank zij de parallelle arbeidscircuits en dat er in de 40 000 nieuwe arbeidsplaatsen in de privé-sector wellicht een hele reeks deeltijdse arbeidsplaatsen zijn. Het is echter de eerste maal sedert het uitbreken van de economische crisis dat een zo belangrijke toename van de werkgelegenheid is tot stand gebracht. Een vooraanstaande krant heeft geschreven — dat is een ander heel belangrijk punt — dat de sociale zekerheid meer dan 10 miljard aanvullende ontvangsten zal hebben dank zij het feit dat de werkgelegenheid zich op een dergelijke gunstige manier ontwikkelt.

Er is ongetwijfeld ook als belangrijk element het behoud van die concurrentiekracht van de ondernemingen. Ik vestig er hier de aandacht op dat we op 1 januari 1987 in een nieuwe situatie terechtkomen. Dan vervalt de matingswet, vervalt het strenge mechanisme van de wettelijke concurrentienorm. Dit alles wordt vervangen door het interprofessioneel akkoord. Het is een belangrijk feit dat de sociale gesprekspartners de verantwoordelijkheid hebben aanvaard, of laat ik het nuanceren, de medeverantwoordelijkheid hebben aanvaard — sommigen horen dat niet graag, maar het is de werkelijkheid, zij hebben gevraagd dat de regering zich uitdrukkelijk zou onthouden — zowel voor het handhaven van de concurrentiekracht van de ondernemingen — ik denk hier ook aan de medeverantwoordelijkheid van de patronen — als voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid.

Het is hier misschien de gelegenheid om erop te wijzen dat de regering en haar parlementaire meerderheid vijf jaar lang bijna uitsluitend die verantwoordelijkheid hebben gedragen. Wij zijn er fier op dat wij sedert 1982 de competitiviteit van de ondernemingen hebben gehandhaafd en ik hoop dat dit na 1 januari 1987 ook het geval zal blijven. Indien de nodige zelfbeheersing echter niet wordt in acht genomen bij het tot stand brengen van de sectoriële akkoorden, in toepassing van het interprofessioneel akkoord, dan is niet uitgesloten dat de concurrentiekracht opnieuw wordt aangetast. Ik zou dit ten zeerste betreuen. De regering hecht immers enorm veel belang aan het feit dat de sociale gesprekspartners na zoveel jaren eindelijk weer tot een centraal akkoord zijn kunnen komen.

Ten vierde, is er de inflatie. Mijnheer Geens, uw partij, de Volksunie, beweert dat de regering weinig verdiensten heeft aan het feit dat de inflatie tot 0,7 pct. is gedaald. Ik ben daar echter niet van overtuigd. Ik weet natuurlijk wel dat de internationale economische situatie in belangrijke mate verantwoordelijk is voor deze geringe inflatie. Ik ben er echter ook van overtuigd dat ons matingsbeleid hier eveneens voor

verantwoordelijk is. De inflatie zou vandaag immers niet zo laag zijn, indien wij heden nog steeds de ongebreidelde prikkeling van de vraag zouden kennen, die, zoals vele jaren het geval was, leidde tot grote uitgaven van overheidsgeld en tot het creëren van enorme tekorten.

Waarom is het echter de fout van de regering wanneer de inflatie 8 of 10 pct. bedraagt, en is het niet de verdienste van de regering wanneer die inflatie gedaald is tot minder dan 1 pct.? Een beetje logica zou hier toch op haar plaats zijn!

Hetzelfde geldt voor de opmerkingen in verband met de betalingsbalans. Op het einde van 1981 zijn wij gestart met een tekort van 160 miljard op onze betalingsbalans. Voor het einde van dit jaar voorspelt men echter een overschot van 150 miljard. Men kan dus op zijn minst zeggen dat ons land niet meer boven zijn stand leeft. De Staat zit nog wel tot over de oren in de schulden en hij is straatarm, maar de hele gemeenschap, dit wil zeggen de overheid, de ondernemingen en de particulieren, leven niet meer boven hun stand. De ondernemingen investeren opnieuw. Alle statistieken bewijzen dit. Men zegt zelfs dat onze ondernemingen belangrijke nieuwe marktaandelen aan het veroveren zijn. Het beleid dat wij onder meer gevoerd hebben en dat wij op het ogenblik in een cruciale fase voeren op het stuk van de budgettaire sanering en de werkgelegenheid via de bijzondere machten, is onbetwistbaar heilzaam gebleken.

J'en viens aux questions concernant plus spécialement cette procédure de confirmation des arrêtés de pouvoirs spéciaux.

Je ne puis m'empêcher de citer l'avis circonstancié émis par le Conseil d'Etat sur le projet de loi attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi. Parlant de la confirmation des arrêtés des pouvoirs spéciaux et du rapport que le gouvernement devait faire au Parlement sur l'utilisation de ces pouvoirs, le Conseil d'Etat disait — ceci est important —: «En vue d'apporter un tempérament au régime exceptionnel que le projet tend à instaurer à nouveau et pour des périodes assez longues, l'article 6 du projet impose au gouvernement d'obtenir la confirmation des arrêtés royaux par le législateur, dans un laps de temps relativement bref, qui est fixé selon la date où les arrêtés auront été pris et publiés; aux termes de l'article 6, alinéa premier, du projet, les arrêtés publiés avant le 31 juillet 1986 doivent être confirmés avant le 31 décembre 1986 sous peine d'être abrogés de plein droit à cette dernière date; aux termes de l'article 6, alinéa 2, les arrêtés publiés entre le 1er août 1986 et le 31 mars 1987 doivent être confirmés avant le 31 juillet 1987, sous peine d'être abrogés de plein droit à cette dernière date.

Il appartiendra aux Chambres législatives d'apprécier, compte tenu de l'ensemble des considérations brièvement exposées ci-dessus, si les motifs invoqués par le gouvernement sont de nature à justifier l'attribution au Roi de pouvoirs spéciaux jusqu'au 31 décembre 1986 et même jusqu'au 31 mars 1987. Subsidiairement, il appartient au gouvernement et aux Chambres législatives d'apprécier si le laps de temps fixé pour la confirmation des arrêtés est celui qui satisfait le mieux aux diverses nécessités en présence ou si, au contraire, il y a lieu de l'abrèger.»

Avec l'accord du Parlement, nous avons modifié les phases de confirmation. Nous avons fixé les dates des 31 décembre 1986, 31 mars 1987 et 31 juillet 1987 et — ce qui est plus, monsieur Lallemand —, inspirés par l'avis du Conseil d'Etat, nous avons accéléré ce processus et ajouté un maximum d'arrêtés de pouvoirs spéciaux, non seulement dans le rapport au Parlement, mais aussi pour la confirmation par le Parlement. Et voilà qu'on reproche maintenant au gouvernement d'avoir précisé inclus un maximum d'arrêtés dans le projet de loi de confirmation!

De heer Pataer heeft de regering verweten dat zij zich niet heeft beperkt tot de genummerde besluiten die gepubliceerd werden vóór 1 augustus 1986, maar voor de bekrachtigingsprocedure tot 8 november 1986 is gegaan. Ik vraag mij af waar de logica is. Bij de bespreking van de bijzondere machten heeft de Raad van State in een formeel advies gevraagd in verschillende fases te voorzien en de snelheid van de bekrachtigingsprocedure te verhogen. De regering doet dat nu uit eigen wil en gaat tot het maximum. De ministers die aandrongen om nog een aantal besluiten die op 8 november 1986 werden gepubliceerd, aan de lijst toe te voegen, heb ik gewezen op de moeilijkheden die zouden ontstaan in het Parlement. Dat is ook de reden waarom ik mij deze morgen niet heb verzet tegen het voorstel waarbij de Raad van State zou worden gevraagd of hij van oordeel is dat er iets aan zijn advies moet worden toegevoegd, gelet op het feit dat er nog vier besluiten aan de lijst werden toegevoegd. Dit om te zeggen dat wij trouw willen zijn aan de filosofie betreffende de procedure van de bijzondere machten die zich de jongste jaren heeft ontwikkeld. Het is trouwens een lange en ingewikkelde procedure geworden. Het volstaat om de data te bekijken waarop de besluiten

werden genomen. Ik spreek dan nog niet van de voorafgaande fases, namelijk van de procedure van advies van de Raad van State, van de datum waarop die besluiten in het *Staatsblad* worden bekendgemaakt, na voorafgaande mededeling aan de Wetgevende Kamers. Alvorens een bijzondere-machtenbesluit kan worden uitgevaardigd, verloopt er minimum een maand.

Et ceci constitue un autre élément de réponse à M. Lallemand. Tout d'abord, tous les avant-projets d'arrêtés de pouvoirs spéciaux ont été soumis pour avis au Conseil d'Etat. Deuxièmement, après approbation par le Conseil des ministres et signature par le Chef de l'Etat, ces arrêtés de pouvoirs spéciaux sont communiqués à la Chambre et au Sénat, avant la publication au *Moniteur belge*.

Het is niet juist, mijnheer Wyninckx, dat wij gebruik gemaakt hebben van de vakantieperiode om het grootste gedeelte van de besluiten te publiceren. De kalender ziet er als volgt uit. Wij hebben het zogenaamde spaarplan op 23 mei goedgekeurd. Over de meeste bijzondere-machten-besluiten werd politiek beslist einde juli, begin augustus, maar wegens de lange procedure, onder meer voor het advies van de Raad van State, werden alle bijzondere-machtenbesluiten niet tijdens de vakantieperiode, maar slechts vanaf begin september en voor een deel in oktober aan het Parlement medegedeeld. Zo was het perfect mogelijk de parlementaire controle uit te oefenen alvorens de regering haar ontwerp van bekrachtigingswet indiende.

Je vous signale d'ailleurs, monsieur Lallemand, que dans la pratique, le Conseil d'Etat dispose d'une semaine entière pour l'examen des avant-projets d'arrêtés de pouvoirs spéciaux, et pas seulement de trois jours.

J'en arrive à l'intervention remarquable de M. Henrion, qui a vraiment élucidé une série de problèmes, plus spécialement en ce qui concerne l'effet rétroactif de la confirmation des arrêtés de pouvoirs spéciaux et la signification juridique des amendements qui seraient approuvés. Des amendements seront effectivement approuvés. M. Windels a notamment attiré l'attention sur le fait que deux amendements et deux corrections de textes ont été approuvés par la commission qu'il a présidée.

En ce qui concerne l'effet rétroactif de la confirmation des arrêtés de pouvoir spéciaux, j'attire l'attention du Sénat — il est très important que cela figure dans les documents parlementaires — sur la première conclusion exprimée par M. Henrion après un examen précis des précédents et de la doctrine. M. Henrion signale, en effet, qu'en demandant la confirmation avec effet rétroactif, le gouvernement actuel ne sollicite rien d'insolite ni d'exceptionnel puisqu'il existe des précédents datant déjà d'avant la guerre de 1940-1945. La sécurité juridique est ainsi, dit-il, mieux servie. Cette première conclusion est extrêmement importante.

La deuxième conclusion de M. Henrion au sujet du droit d'amendement a intéressé tout spécialement M. Lallemand qui est intervenu sur ce point. Après avoir, si j'ai bien compris, cité surtout les travaux du Sénat, notamment pendant l'année 1945, et particulièrement certains exposés de M. Romain Moyerseen, M. Henrion conclut de la façon suivante: «On constatera au passage que le rapport de la commission du Sénat, que je viens de citer, — le rapport Philipart — fournit la réponse à la question que nous nous sommes posée en assemblée, au mois de mars, lors de la discussion du projet.» M. Henrion aboutit donc à cette conclusion importante: «En résumé, s'il y a une confirmation, ce sont des lois dès l'origine; s'il n'y a pas de confirmation, les articles de l'arrêté sont abrogés pour l'avenir; s'il y a un amendement, les articles modifiés restent valables pour le passé et les nouveaux articles, contenus dans la loi, ne sont applicables que pour l'avenir.»

M. Henrion a attiré, à juste titre, l'attention du Sénat sur une intervention de M. Collignon, à l'époque membre de la Chambre, qui avait insisté sur une période courte de confirmation — comme nous la vivons actuellement —, non seulement en respectant la loi, mais en accélérant le rythme de confirmation des arrêtés de pouvoirs spéciaux.

J'estime, monsieur le Président, chers collègues, que le débat que nous avons eu au cours de cette discussion générale est tout à fait exceptionnel et important.

Je dirai encore que j'approuve la thèse selon laquelle même un amendement peut avoir un effet rétroactif si le législateur l'a prévu ainsi. Comme l'a souligné M. Henrion, des problèmes peuvent alors se poser dans la vie pratique. En effet, si un arrêté de pouvoirs spéciaux, qui a été appliqué et qui a produit des effets dans la réalité, subit par la suite une modification, la question se pose de savoir dans quelle situation juridique vont se trouver les personnes et les institutions qui ont été touchées par l'application de cet arrêté.

M. Lallemand. — La situation est la même que celle qui se produit lors de l'option de toute loi rétroactive.

De heer Martens, Eerste minister. — Dit was een voor de toekomst heel belangrijke bespreking die is gesitueerd buiten de klassieke politieke polemiek. Ik hoop, samen met de heer Henrion en met anderen, dat wij in de toekomst een meer organieke en in teksten opgenomen regeling zullen vinden zodanig dat we — ik zeg dit niet voor de eerste keer — niet langer onze toevlucht moeten nemen tot pragmatische oplossingen die de bijzondere machten blijven. Wij hebben grote inspanningen geleverd, mevrouw Herman heeft dat niet betwist, om het systeem te verfijnen, om het een veel groter parlementair karakter te geven. Als ik zie wat de bijzondere machten in de jaren 30 waren — de heer Henrion heeft dat ook aangestipt —, is het vandaag heel anders gesteld wat de bevoegdheid van de regering betreft. Er volgde toen ook niet altijd een bekrachtiging door het Parlement. De procedure heeft zoveel uitzichten gekregen in de tijd met het advies van de Raad van State, met een verslag aan het Parlement, met de bekrachtigingsprocedure, dat men zich inderdaad kan afvragen of al deze elementen die er de jongste jaren werden aan toegevoegd en die ongetwijfeld voor het Parlement en onder algemeen opzicht positief zijn, niet moeten worden geïntegreerd in een meer organiek systeem. Dit systeem zou in grondwettelijke teksten kunnen worden opgenomen zodanig dat wij ons niet uitsluitend zouden moeten verlaten op een vrij pragmatische benadering zoals het in ons land in periodes van crisis het geval is geweest. Ik ben daar uitdrukkelijk voorstander van. Als we spreken over de hervorming van de instellingen in een ander perspectief dan alleen maar het communautaire, zou dit een uiterst belangrijk onderwerp van discussie kunnen zijn. Ik hoop dat in de gemengde parlementaire werkgroep, die eerlang aan het werk zal gaan, dit thema ook aandacht zal krijgen.

Mevrouw Aelvoet heeft mijn aandacht gevestigd op een aantal belangrijke aspecten. Zij heeft meer bepaald ook gesproken over het onderwijs. Ik ga ervan uit dat, onder andere, de ministers van Onderwijs op de meer technische vragen zullen antwoorden.

La même observation vaut pour l'intervention de M. Lepaffe.

De heer Wyninckx heeft zijn kritiek niet in de eerste plaats gericht op de inhoud van de bijzondere-machtenbesluiten — hoewel ik veronderstel dat zijn opvattingen ter zake niet zijn gewijzigd — maar de gelegenheid te baat genomen om uitvoerig te handelen over de werking van het Parlement. Ook andere sprekers hebben dat gedaan.

Ik zal niet ontkennen dat in een periode van bijzondere machten een gevaar ontstaat van gewinning. Voor de meeste leden van de regering — en ik ben daar blij om — betekent een periode van bijzondere machten echter niet een verslapping van de parlementaire controle of van hun medewerking aan de parlementaire activiteiten. Integendeel, meer bepaald voor de top van de regering, nemen in een dergelijke periode de parlementaire debatten toe. Denken wij maar aan de debatten naar aanleiding van de regeringsverklaring, van de verdediging van het ontwerp houdende toekenning van bijzondere machten, van het ontwerp houdende bekrachtiging van de genummerde besluiten, aan het debat over de Rijksmiddelenbegroting en zo verder.

Op het ogenblik beleven wij trouwens een zeer drukke periode. Volgende week zal ik aanwezig zijn op de vergadering van de bijzondere Kamercommissie waar dan het ontwerp tot bekrachtiging van de bijzondere-machtenbesluiten wordt besproken. Ik zal antwoorden op interpellaties in de openbare commissies van de Kamer, het ontwerp inzake handelspubliciteit op radio en televisie verdedigen in de commissie voor de Infrastructuur van de Senaat, zonnig in de openbare vergadering van de Senaat antwoorden op interpellaties en aanwezig zijn op de openbare vergadering van de Kamer.

Ik geloof niet dat men kan beweren dat de regering zich stelselmatig zou onttrekken aan de parlementaire controle en de parlementaire debatten. Integendeel, ik stel vast — en ik ben daar niet rouwig om — dat de parlementaire controle en de besprekingen in het Parlement van zeer belangrijke ontwerpen toenemen.

Ik heb reeds gedeeltelijk geantwoord op het betoog van mevrouw Herman. Ik ben het met u eens, mevrouw, dat het systeem van bijzondere machten, waarvan ik daarstraks heb aangetoond hoe het in de loop van de voorbije jaren werd verfijnd en aangevuld, niet noodzakelijk voor herhaling in aanmerking komt. Sprekende over de relatie tussen de regering en de parlementaire meerderheid, heeft u ervoor gepleit dat de liefde niet van één kant mag komen. Ik ben er inderdaad ook voorstander van dat de liefde van beide kanten komt.

De heer Luyten. — Dat is een eerbare houding.

De Heer Martens, Eerste minister. — Inderdaad, mijnheer Luyten en ik meen het ook werkelijk!

Onze taak is nog lang niet volbracht. Denken wij maar aan de sanering van de overheidsfinanciën en aan de bevordering van de werkgelegenheid. Wat dit laatste betreft, heeft de regering zopas nog een hele reeks belangrijke bijzondere-machtenbesluiten goedgekeurd, dit ter uitvoering van het 10 punten-banenplan. Ik wil nogmaals onderstrepen dat deze periode van bijzondere machten, die op 31 maart aanstaande, dus over een goede drie maanden, ten einde loopt, geen excuus mag zijn voor de leden van de regering om zich te onttrekken aan de parlementaire controle en aan de parlementaire besprekingen. Er moet integendeel een toenemend engagement van hen worden gevraagd. Ik zal daar ook op aandringen.

De heer Geens heeft vooral gesproken over het onderwijs en over een aantal fouten in dat verband. Ik zal de documentatie die hij mij heeft bezorgd, voorleggen aan de betrokken ministers. Zij zullen niet nalaten op zijn vragen te antwoorden.

Tenslotte wil ik mij richten tot de heer Pataer. Ik ben reeds ingegaan op zijn kritiek waar hij zegt dat, in tegenstelling tot het advies van de Raad van State, de regering zelfs verder is gegaan en besluiten ter bekrachtiging heeft voorgelegd aan het Parlement na 1 augustus van dit jaar hoewel zij daar wettelijk niet toe gehouden was. Ik heb uitgelegd waarom. Dat was in feite een suggestie van de Raad van State.

Ik bevestig formeel dat wij het verslag hebben ingediend bij Kamer en Senaat, niet alleen over de besluiten die werden gepubliceerd vóór 1 augustus van dit jaar maar eveneens over de besluiten die werden gepubliceerd tot 8 november 1986.

Ik meen op deze wijze op alle sprekers te zijn ingegaan. Ik heb naar mijn best vermogen geantwoord.

Het was een interessante en belangrijke bespreking waarbij principiële vragen werden gesteld die ons gaandeweg hebben gevoerd naar een systeem van bijzondere machten waardoor de parlementaire inspraak veel groter is geworden dan vóór enkele jaren. Dit moet ons verheugen.

Op die manier heeft de regering gepoogd tegemoet te komen aan de wens dat niet alleen verslag wordt uitgebracht maar dat de bekrachtigingsprocedure versneld wordt toegepast zodat het Parlement nog vóór de publicatie ervan de inhoud kan bespreken. Ik veronderstel dat dit ook in de commissies is gebeurd en dit niet enkel in deze periode van bespreking van het ontwerp van wet tot bekrachtiging.

Er zullen nog een aantal bijzondere-machtenbesluiten volgen vóór het einde van het jaar. Dan verstrijkt de termijn met uitzondering van het begrotingsdomein. Ik hoop dat we in 1987 slechts voor een minimum tot dit systeem onze toevlucht zullen moeten nemen. Dat is dan een bewijs dat de begroting voor 1987 goed is opgemaakt en dat geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt over het geheel van het ontwerp van wet, is de algemene beraadslaging gesloten.

Plus personne ne demandant la parole sur l'ensemble du projet de loi, la discussion générale est close.

Wij bespreken achtereenvolgens de acht verslagen.

Nous examinerons successivement les huit rapports.

Bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse aangelegenheden, betreffende artikel 1, artikel 13-5° en 13-6° en stemming over de artikelen

Discussion du rapport, fait au nom de la commission de l'Intérieur, concernant l'article 1er et les articles 13-5° et 13-6° et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, betreffende artikel 1, artikel 13-5° en artikel 13-6°.

Nous abordons l'examen du rapport, fait au nom de la commission de l'Intérieur, au sujet de l'article 1er, 13-5° et 13-6°.

Het woord is aan de heer Jozef Van Eetvelt, rapporteur.

De heer J. Van Eetvelt, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste minister, waarde collega's, de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden onderzocht de koninklijke besluiten nrs. 440 en 445 alsmede de koninklijke besluiten nrs. 419 en 442. Bij de algemene bespreking was de minister van Binnenlandse Zaken de mening toegedaan dat de ingediende amendementen onontvankelijk waren. De minister zal zich uiteraard neerleggen bij de beslissing van de commissie.

Verscheidene leden nochtans verwezen naar andere senaatscommissies waar de onontvankelijkheid van de ingediende amendementen niet werd ingeroepen: over deze amendementen hebben, in aanwezigheid van de betrokken ministers, stemmingen plaatsgevonden.

Uiteindelijk heeft de commissie de ingediende amendementen niet onontvankelijk verklaard.

Daarna volgde de artikelsgewijze bespreking, beginnend met artikel 1-1°. Het koninklijk besluit nr. 440 van 11 augustus 1986 wijzigt artikel 11 van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector door er de datum van 31 december 1987 in de plaats te stellen van 31 december 1986.

Daaruit volgt dat de solidariteitsbijdrage, van toepassing op de personen van de openbare sector, zal worden verlengd in 1987.

Een lid stelt voor artikel 1-1° te doen vervallen. Volgens het lid zijn de redenen die ten grondslag aan de solidariteitsbijdrage lagen op het ogenblik uitgehold. Niets rechtvaardigt, volgens dit lid, nog langer de heffing van de solidariteitsbijdrage, te meer omdat de resultaten van het sociaal overleg van vrijdag 13 september in de privé-sector de mogelijkheid opent voor loonsverhoging.

Een ander lid wijst erop dat de invoering van een solidariteitsbijdrage, en inzonderheid de verlenging ervan, een pijnlijk probleem doet rijzen. Tot nu toe gebeurden de opeenvolgende verlengingen in het kader van een herstellwet of ter gelegenheid van de toekenning van voorlopige kredieten. Gelet op de omstandigheden kon hiertegen niet veel worden ingebracht.

Hetzelfde lid wenst de aandacht erop te vestigen dat de toestand dusdanig is geëvolueerd dat de omstandigheden en de argumenten die golden bij de invoering van de solidariteitsbijdrage, nu grondig zijn gewijzigd.

Het overheidspersoneel geniet eerder lage lonen en wedden. Dit wordt steeds verantwoord door, enerzijds, de vastheid van betrekking en, anderzijds, het geprivilegieerd pensioenstelsel.

Het lid is de mening toegedaan dat er zich een grondige wijziging aan het voordoen is in de situatie en het financieel statuut van het overheidspersoneel. In vergelijking met het overheidspersoneel in de andere EG-landen, behoort het Belgisch overheidspersoneel tot de laagste inkomenscategorie. Dit heeft tot gevolg dat de betere elementen, zelfs nadat zij geslaagd zijn in vergelijkende wervingsexamen, bedanken voor een betrekking in overheidsdienst; gelet op het aantrekkelijker inkomen voelen zij zich meer aangetrokken tot de privé-sector.

Een ander lid wijst erop dat de gesubsidieerde contractuelen niet beschikken over de vastheid van betrekking doch dat de solidariteitsbijdrage wel op hen van toepassing zou zijn.

De minister is er zich terdege van bewust dat de privé-sector op dit ogenblik betere elementen uit de openbare sector wegtrekt. Deze toestand is niet houdbaar doch zal op termijn, bij het wegdekken van de crisis, een oplossing vinden. Op dit ogenblik dienen echter tijdelijke maatregelen getroffen te worden om een tijdelijke crisis te kunnen oplossen.

De minister is de mening toegedaan dat de invoering van een solidariteitsbijdrage grondwettelijk niet kan worden aangevochten: de bekrachtiging van het desbetreffende besluit door het Parlement heeft tot gevolg dat de grondwettigheid niet kan worden aangevochten. Het Parlement beslist inderdaad nog steeds zelf over de grondwettigheid van de door hem aangenomen wetten.

Een lid betreurt dat de Raad van State onvoldoende tijd heeft gehad om de grondwettigheid van de bijzondere-machtenbesluiten na te gaan.

Hij wijst er tevens op dat, in tegenstelling met de voor enkele jaren bestaande rechtsleer, de grondwettigheid van een wet niet meer ontsnapt aan elke rechtscontrole: op dit ogenblik wordt inderdaad aanvaard dat de rechtbanken, in bepaalde gevallen, de grondwettigheid van een wet mogen nagaan.

Artikel 1-1° wordt aangenomen met 11 tegen 9 stemmen.

Het koninklijk besluit nr. 445 van 20 augustus 1986 wijzigt het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten.

De wijziging heeft tot doel het akkoord van de minister tot wiens bevoegdheid het Openbaar Ambt behoort, af te schaffen over de beslissingen van de minister of van het bevoegd beheersorgaan dat de toelating geeft aan de personeelsleden een activiteit in cumulatie te verrichten buiten de diensturen, activiteit die moet verenigbaar zijn met hun functies en het belang van de openbare dienst.

Een lid dient een amendement in dat twee wijzigingen betreft.

De eerste wijziging strekt ertoe te bepalen dat in afwijking van het cumulatieverbod het personeelslid een opdracht kan uitoefenen uit hoofde van zijn functie.

De tweede wijziging strekt ertoe de voorlegging van de cumulatiemachtiging aan de minister van Openbaar Ambt te behouden en zelfs uit te breiden tot de beslissingen tot weigering van de cumulatie-aanvraag.

In zijn antwoord op het amendement verwijst de minister naar de regeringsverklaring op 29 november 1985 door de Eerste minister voor het Parlement afgelegd waarin, in verband met het openbaar ambt, een vereenvoudiging van de administratieve reglementering en procedures in het vooruitzicht gesteld wordt.

Het amendement wordt verworpen met 11 tegen 9 stemmen; het 2° van artikel 1 wordt aangenomen met 11 tegen 9 stemmen.

Artikel 1 wordt aangenomen met 11 tegen 9 stemmen.

Het koninklijk besluit nr. 419 van 16 juli 1986 gaat over tot de afstemming van de wetgeving en de reglementering betreffende de arbeidsongevallen en de beroepsziekten in de openbare sector op dezen van de privé-sector wat de vergoeding van de invaliditeiten beneden 10 pct. betreft.

Een lid stelt voor het 5° van artikel 13 te doen vervallen omdat het koninklijk besluit 419 tot wijziging van de wetgeving en de reglementering betreffende de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar en van het werk en de beroepsziekten in de overheidssector een duidelijke stap achteruit is met betrekking tot het sociaal statuut van de personeelsleden in de overheidssector.

Artikel 13-5° wordt aangenomen met 11 tegen 9 stemmen.

Artikel 13-6° gaat over de aanneembaarheid van de periodes van loopbaanonderbreking of van vermindering van de arbeidsprestaties die recht geven op een vergoeding voor de berekening van het pensioen. Het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 voorziet in een verplichte bijdragebetaling vanaf de 13de maand onderbreking of vermindering. Deze bijdragebetaling is nochtans niet vereist voor het tweede en het derde jaar wanneer het personeelslid een kind van minder dan 6 jaar ten laste heeft.

Dit besluit voorziet eveneens in een beperking van de periodes van niet-bezoldigde afwezigheid die voor de berekening van het pensioen in aanmerking worden genomen.

Een lid stelt voor het 6° van artikel 13 te doen vervallen. In bijkomende orde dient hetzelfde lid volgend amendement in: «In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 442 de woorden «1 juli 1982» te vervangen door de woorden «1 september 1986.»

De staatssecretaris voor Pensioenen wijst erop dat de periodes van loopbaanonderbreking en van bepaalde verloven of verminderingen van arbeidsprestaties, statutair gelijkgesteld worden met dienstactiviteit. Het cumuleren van deze administratieve standen zou, in het meest extreme geval, tot gevolg kunnen hebben dat een personeelslid het recht op zijn rustpensioen verkrijgt zonder dat hij praktisch effectief tewerkgesteld is geweest. Het koninklijk besluit nr. 442 heeft dan ook tot doel de hogergenoemde periodes, wat het recht op rustpensioen betreft, te beperken tot maximum vijf jaar.

De staatssecretaris wijst erop dat om de pensioenlasten te dekken in feite een bijdrage van 22 pct. zou dienen gevorderd te worden. Hij besluit dan ook dat het koninklijk besluit al bij al in een gunstig systeem voorziet.

Wat de retroactiviteit betreft, verklaart de staatssecretaris dat deze verschillende soorten afwezigheid nog slechts in aanmerking genomen worden binnen de grenzen van 5 al dan niet opeenvolgende jaarlijkse schijven die ten vroegste op 1 juli 1982 beginnen.

Het amendement wordt verworpen met 11 tegen 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 13-6° wordt aangenomen met 11 tegen 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 20 aanwezige leden. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Paque.

M. Paque. — Monsieur le Président, la commission de l'Intérieur n'a pas eu à examiner une longue série d'arrêtés royaux numérotés, comme ce fut le cas pour la commission des Affaires sociales et pour celle de l'Enseignement. Cependant, les quatre arrêtés royaux dont nous avons débattu présentent une grande importance parce qu'ils sont significatifs de l'esprit qui anime le gouvernement à l'égard de la fonction publique.

Le plus remarquable est l'arrêté n° 440 qui prolonge, pour la troisième fois, la cotisation de solidarité des agents du secteur public.

Comme on l'a souligné lors des prorogations précédentes en juillet 1984 et en décembre 1985, il avait été solennellement déclaré qu'il n'y aurait plus de nouvelles prolongations.

Il convient de rappeler qu'en 1981, date de l'instauration de cette cotisation, la situation de la fonction publique différait profondément de ce qu'elle est devenue aujourd'hui.

En effet, durant cinq ans, les fonctionnaires ont tout d'abord été soumis à la modération salariale générale. Ils ont subi un blocage de leur pécule de vacance et de leur prime de fin d'année, sans compter les cotisations de sécurité sociale qui ont fait l'objet d'une majoration sensible.

On peut dire que les cotisations de solidarité, constamment renouvelées, ont changé de nature et sont, en réalité, devenues un moyen d'imposer aux fonctionnaires une modération salariale supplémentaire à celle qu'ils ont déjà subie.

Dans l'esprit de ceux qui l'ont instaurée, la cotisation de solidarité à charge des agents des services publics se fondait sur la stabilité de l'emploi offert par la fonction publique.

A la suite des mesures de Val-Duchesse, nous constatons aujourd'hui que les emplois dans ce secteur sont, eux aussi, atteints de précarité.

Autre mesure : l'arrêté n° 419 aligne la législation relative aux accidents du travail, aux maladies professionnelles dans le secteur public, sur celle du secteur privé pour les invalidités inférieures à 10 p.c. Cela signifie une réduction d'un quart ou de la moitié de la rente et la suppression de la possibilité de conversion de la rente en capital.

L'arrêté n° 442, quant à lui, modifie la législation des pensions, puisque ne sont pris en compte pour le calcul du droit à la pension de retraite que les douze premiers mois des périodes d'interruption de carrière. Pour conserver ses droits dans la suite, le fonctionnaire doit verser une cotisation personnelle de 7,5 p.c. du traitement dont il aurait normalement bénéficié.

Ce rappel des principales mesures qui sont soumises à notre confirmation m'amène à une réflexion d'ordre plus général.

Nous assistons incontestablement à une dévalorisation croissante de la fonction publique par une diminution constante de la rémunération de ses agents. Ces mesures auront pour résultat que les personnes les plus brillantes délaisseront de plus en plus la fonction publique pour s'engager dans le secteur privé. Non seulement dans un souci de rentabilité économique, l'aile libérale du gouvernement poursuit une politique de privatisation des tâches du secteur public mais, en outre, les services publics sont rendus de plus en plus inattractifs par l'érosion des salaires.

Faut-il rappeler que le secteur privé, dans son désir de réaliser des bénéfices immédiats, n'est pas motivé pour respecter les impératifs essentiels du service public, c'est-à-dire l'obligation de rendre service à l'ensemble des citoyens ?

Plutôt que de recourir à une privatisation croissante, nous voulons valoriser le service public en essayant d'augmenter son rendement.

M. Vandenhoute. — En augmentant le nombre des fonctionnaires ?

M. Paque. — Pourquoi pas, si les candidats sont bons ?

M. Vandenhoute. — Monsieur Paque, il y en a 800 mille en Belgique. Notre pays est dans le monde celui qui en compte le plus. Au Japon, où il y a cent millions d'habitants, le nombre des fonctionnaires ne peut dépasser les 300 mille.

M. Paque. — Avez-vous déjà visité le Japon ?

M. Vandenhoute. — Certainement.

M. Paque. — Alors, vous n'y avez rien vu ni rien entendu, et c'est regrettable ! Vous constaterez, monsieur le Président, que même les voyages parlementaires ne « rapportent » pas toujours. *(Sourires.)*

Dès lors, je vous invite, monsieur Vandenhoute, à vous y rendre avec moi pour constater les réalisations merveilleuses du secteur public sur le plan social dans ce pays.

M. Desmarests. — Le chômage y est de 2,5 p.c.

M. Paque. — Je répondrai tout à l'heure, laissez-moi poursuivre.

Le calme étant revenu après cette interruption intempestive et malvenue, j'en reviens à mon propos.

Je rappelle au gouvernement son accord du 24 novembre 1985. Il était dit : « Le gouvernement prendra les initiatives nécessaires pour améliorer l'efficacité des services publics, la qualité et l'accessibilité des services prestés par l'administration. Il accroîtra l'efficacité des services et la motivation des fonctionnaires. » Ce n'est manifestement pas ce que réalisent les arrêtés de pouvoirs spéciaux qui se trouvent ainsi en contradiction avec la volonté affirmée du gouvernement dans sa déclaration. Le plan de Val-Duchesse prévoit 4 630 millions d'économies pour la fonction publique, poursuivant ainsi le travail de démantèlement précédent.

Pour nous, au contraire, il est urgent de rendre ses attraits à la fonction publique à la fois pour ceux qui veulent s'y engager et pour ceux qui doivent traiter avec elle.

Les propositions du Parti socialiste comportent 2 milliards d'économie dans le secteur public par une politique du moindre coût des fonctions accomplies et par une optimisation des conditions de travail des agents.

Par contre, nous désirons supprimer la cotisation de solidarité instaurée par le gouvernement, afin d'insuffler une motivation nouvelle aux agents de la fonction publique. De cette manière, ce sont 5 milliards qui seront rendus aux agents.

Une radioscopie préalable de la fonction publique est nécessaire afin d'établir les priorités dans l'établissement des mesures à prendre.

Je terminerai en indiquant que, par les pouvoirs spéciaux, le gouvernement a choisi la solution de facilité, celle qui consiste à faire des économies aveugles pour atteindre un résultat purement comptable. Il n'a pas choisi de mener une politique sélective et de progrès à l'égard d'un secteur public dont l'existence est combattue par les doctrines néolibérales représentées au sein de l'équipe gouvernementale.

C'est la raison de notre hostilité complète — vous vous en doutez, monsieur le ministre — à la confirmation des arrêtés numérotés. *(Applaudissements sur les bancs socialistes.)*

M. le Président. — La parole est à M. Michel, ministre.

M. Michel, ministre de l'Intérieur, de la Fonction publique et de la Décentralisation. — Le gouvernement souhaite le rejet des amendements, monsieur le Président.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over de artikelen waarop dit verslag betrekking heeft.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (Talrijke leden staan op.)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 1 luidt:

Artikel 1. 1° Het koninklijk besluit nr. 440 van 11 augustus 1986 tot wijziging van de herstelwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

2° Het koninklijk besluit nr. 445 van 20 augustus 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 betreffende de cumulaties van beroepsactiviteiten in sommige openbare diensten, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Article 1er. 1° L'arrêté royal n° 440 du 11 août 1986 modifiant la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 445 du 20 août 1986 modifiant l'arrêté royal n° 46 du 10 juin 1982 relatif aux cumuls d'activités professionnelles dans certains services publics, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

M. Paque et consorts présentent l'amendement que voici:

«Rapporter l'arrêté royal n° 440 visé à l'article 1er-1°.»

«Het koninklijk besluit nr. 440, bedoeld in artikel 1-1°, in te trekken.»

Les auteurs de l'amendement désirent-ils intervenir?

M. Paque. — La justification écrite est claire, monsieur le Président.

De Voorzitter. — De heren De Baere en Pinoie stellen hetzelfde amendement voor:

«Het koninklijk besluit nr. 440 bedoeld in artikel 1-1°, in te trekken.»

«Rapporter l'arrêté royal n° 440 visé à l'article 1er-1°.»

De heren De Baere en Pinoie stellen volgend amendement voor:

«In het koninklijk besluit nr. 445 bedoeld in dit artikel, artikel 1 te vervangen als volgt:

«Artikel 1. 1. Het 2° van artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 46 van 10 juni 1982 gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 142 van 30 december 1982 wordt vervangen als volgt:

«2° die uit hoofde van zijn functie gekoppeld is aan het ambt dat door het personeelslid wordt uitgeoefend.»

2. In artikel 3, § 2, van hetzelfde koninklijk besluit wordt, in de leden 2, 3 en 4, het woord «cumulatiemachtiging» vervangen door de woorden «cumulatiemachtiging of -weigering.»

«Dans l'arrêté royal n° 445 visé à cet article, remplacer l'article 1er par la disposition suivante:

«Article 1er. 1. Le 2° de l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal n° 46 du 10 juin 1982, modifié par l'arrêté royal n° 142 du 30 décembre 1982, est modifié comme suit:

«2° attaché, du fait de sa mission à la fonction exercée par le membre du personnel.»

2. A l'article 3, § 2, de l'arrêté royal n° 46 du 10 juin 1982, modifié par l'arrêté royal n° 142 du 30 décembre 1982, aux alinéas 2, 3 et 4, les mots «autorisation de cumuls» sont remplacés par les mots «autorisation ou refus du cumul.»

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 1 zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 1er sont réservés.

Artikel 13-5° luidt:

5° Het koninklijk besluit nr. 419 van 16 juli 1986 tot wijziging van de wetgeving en de reglementering betreffende de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar en van het werk en de beroepsziekten in de overheidssector, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

5° L'arrêté royal n° 419 du 16 juillet 1986 modifiant la législation et la réglementation relatives aux accidents du travail, aux accidents survenus sur le chemin du travail et aux maladies professionnelles dans le secteur public, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

De heren De Baere en Pinoie stellen volgend amendement voor:

«Het koninklijk besluit nr. 419, bedoeld in artikel 13-5°, in te trekken.»

«Rapporter l'arrêté royal n° 419 visé à l'article 13-5°.»

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 13-5° zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 13-5° sont réservés.

Artikel 13-6° luidt:

6° Het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

6° L'arrêté royal n° 442 du 14 août 1986 relatif à l'incidence de certaines positions administratives sur les pensions des agents des services publics, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

De heren De Baere en Pinoie stellen volgend amendement voor:

«Het koninklijk besluit nr. 442, bedoeld in artikel 13-6°, in te trekken.»

«Rapporter l'arrêté royal n° 442 visé à l'article 13-6°.»

De heren De Baere en Pinoie stellen volgend subsidiair amendement voor:

«In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 442 de woorden «1 juli 1982» te vervangen door de woorden «1 september 1986.»

«A l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal n° 442, remplacer les mots «1er juillet 1982» par les mots «1er septembre 1986.»

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 13-6° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 13-6° sont réservés.

De aangehouden stemmingen hebben dadelijk plaats.

Nous allons procéder immédiatement aux votes réservés.

Verschuillende amendementen werden ingediend die ertoe strekken sommige bepalingen te doen vervallen.

Plusieurs amendements tendant à la suppression de certaines dispositions ont été déposés.

Gaat de Senaat akkoord dat de goedkeuring van de desbetreffende bepalingen de verwerping impliceert van de amendementen die de schrapping ervan beogen?

Le Sénat est-il d'accord pour considérer que l'approbation des dispositions visées par les amendements implique le rejet de ceux-ci. (*Assentiment.*)

Nous passons au vote sur l'article 1er-1°.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 1-1°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

138 membres sont présents.

138 leden zijn aanwezig.

90 votent oui.

90 stemmen ja.

48 votent non.

48 stemmen neen.

En conséquence, l'article 1er-1° est adopté.

Derhalve is artikel 1-1° aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Claeys, Clerdent, Conrotte, Content, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Descamps, De Seranno, Desmaret, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermaliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Capoen, Collignon, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Donnay, Egelseers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moens, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandekerckhove, Vandenove, Van Grembergen, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

M. Mouton. — Mon vote négatif n'a pas été enregistré, monsieur le Président.

M. le Président. — Il vous en est donné acte.

Nous passons au vote sur l'amendement de MM. De Baere et Pinoie à l'article 1er-2°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heren De Baere en Pinoie over artikel 1-2°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

136 membres sont présents.

136 leden zijn aanwezig.

87 votent non.

87 stemmen neen.

43 votent oui.

43 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Claeys, Clerdent, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Descamps, De Seranno, Desmaret, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermaliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Bourgois, Capoen, Collignon, Content, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Donnay, Egelseers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moens, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Valkeniers, Vandekerckhove, Vandenove, Van In, Van Ooteghem et Verschueren.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mme Aelvoet, MM. Flandre, Gryp, Trussart, Van Grembergen et Mme Van Puymbroeck.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Van Grembergen. — Ik heb mij onthouden om te kunnen opmerken dat het quorum niet is bereikt.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'ensemble de l'article premier.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 1 in zijn geheel.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

139 membres sont présents.

139 leden zijn aanwezig.

91 votent oui.

91 stemmen ja.

48 votent non.

48 stemmen neen.

En conséquence, l'article 1er est adopté.

Derhalve is artikel 1 aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Descamps, De Seranno, Desmarets, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Alvoet, MM. Bourgois, Capoen, Collignon, Content, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Donnay, Egelseers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandekerckhove, Vandenhove, Van Grembergen, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck et M. Verschueren.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over artikel 13-5°.

Nous passons au vote sur l'article 13-5°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

140 leden zijn aanwezig.

140 membres sont présents.

92 stemmen ja.

92 votent oui.

39 stemmen neen.

39 votent non.

9 onthouden zich.

9 s'abstiennent.

Derhalve is artikel 13-5° aangenomen.

En conséquence, l'article 13-5° est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme

Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Collignon, Content, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Donnay, Egelseers, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Mme Van Puymbroeck et M. Verschueren.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Valkeniers, Vandekerckhove, Van Grembergen, Van In et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het subsidiair amendement van de heren De Baere en Pinoie bij artikel 13-6°.

Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de MM. De Baere et Pinoie à l'article 13-6°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

141 leden zijn aanwezig.

141 membres sont présents.

93 stemmen neen.

93 votent non.

39 stemmen ja.

39 votent oui.

9 onthouden zich.

9 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Collignon, Content, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveen, MM. Donnay, Egelseers, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits,

Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Mme Van Puymbroeck et M. Verschueren.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Valkeniers, Vandekerckhove, Van Grembergen, Van In et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over artikel 13-6°. Nous passons au vote sur l'article 13-6°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

140 leden zijn aanwezig.

140 membres sont présents.

92 stemmen ja.

92 votent oui.

39 stemmen neen.

39 votent non.

9 onthouden zich.

9 s'abstiennent.

Derhalve is het artikel 13-6°, aangenomen.

En conséquence, l'article 13-6° est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Clerdent, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagochier, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Nicolas, Noerens, Ottenbourg, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vangeel, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Walt Niel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Bourgeois, Collignon, Content, De Bremaeker, Mme De Pauw-Deveene, MM. Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, Geveno, Grosjean, Gryp, Hismans, Hofman, Holsbeke, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pataer, Pinoie, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Taminiaux, Mmes Thiry, Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Mme Van Puymbroeck et M. Verschueren.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Valkeniers, Vandekerckhove, Van Grembergen, Van In et Van Ooteghem.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Ik stel u voor onze werkzaamheden te onderbreken en opnieuw te vergaderen te 19 uur.

Vanavond komt eerst de bespreking van het verslag van de heer Victor Van Eetvelt aan de beurt. Er zijn daarvoor een tweetal sprekers ingeschreven. Vervolgens beraadslagen en stemmen wij over de amendementen op de artikelen waarop dit verslag betrekking heeft. Daarna zouden de verslagen van de heer Cooreman, van de heer Van den Broeck en van de heer Anciaux aan bod komen. Stemmingen zullen plaatshebben.

Is de Senaat het met deze regeling van de werkzaamheden eens?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre de travaux? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERPEN VAN WET — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De regering heeft ingediend :

1° Een ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1986;

Le gouvernement a déposé :

1° Un projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1986;

Dit ontwerp van wet wordt verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission des Affaires sociales.

2° Een ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1986.

2° Un projet de loi contenant le budget du ministère de la Défense nationale de l'année budgétaire 1986.

Dit ontwerp van wet wordt verwezen naar de commissie voor de Defensie.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de la Défense.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van wet werden ingediend :

1. Door de heer Constant De Clercq, tot aanvulling van artikel 71 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1. Par M. Constant De Clercq, complétant l'article 71 du Code des impôts sur les revenus;

2. Door de heer Collignon, betreffende de bescherming van mens en milieu tegen de schadelijke gevolgen van asbest;

2. Par M. Collignon, concernant la protection de l'homme et de l'environnement contre les effets nocifs de l'amiante;

3. Door de heren Bataille en Van Rompaey, tot aanvulling van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de bescherming van het ongeboren kind;

3. Par MM. Bataille et Van Rompaey, complétant le Code civil en vue d'assurer la protection de l'enfant à naître;

4. Door de heer Constant De Clercq, betreffende de verlenen van toelagen aan de politieke partijen.

4. Par M. Constant De Clercq, accordant des subventions aux partis politiques.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over hun inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

INTERPELLATIONS — INTERPELLATIES

Demandes — Verzoeken

M. le Président. — Le bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes:

1° De M. Grosjean au ministre des Communications et du Commerce extérieur sur « la désignation d'un administrateur délégué à la SNCB »;

Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1° Van de heer Grosjean tot de minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel over « de aanstelling van een afgevaardigde beheerder bij de NMBS »;

2° De M. Trussart au ministre des Travaux publics sur le « contournement routier de Couvin »;

2° Van de heer Trussart tot de minister van Openbare Werken over « de rondweg om Couvin »;

3° De M. Van In au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles et au ministre des Communications et du Commerce extérieur sur « les graves lacunes que présentent la conception et la mise en œuvre des missions incombant à la police maritime, spécialement à Zeebrugge ».

3° Van de heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen en tot de minister van Verkeerswezen en Buitenlandse Handel over « het gesjoemel met het korps zeevaartpolitie, speciaal te Zeebrugge ».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellaties zal later worden bepaald.

INTERPELLATIE — INTERPELLATION

Intrekking — Retrait

De Voorzitter. — De heer Vervaeke heeft het bureau laten weten dat hij zijn interpellatie gericht tot de heer Coens, minister van Onderwijs, over « de rampzalige gevolgen van de Hertoginnedalbesparingen respectievelijk op het pedagogische, cognitieve en educatieve vlak voor school, leerkracht en scholier » wenst in te trekken.

M. Vervaeke a fait savoir au bureau qu'il désire retirer son interpellation adressée à M. Coens, ministre de l'Éducation nationale, sur « les conséquences désastreuses des économies de Val-Duchesse, respectivement sur les plans pédagogique, cognitif et éducatif, pour les écoles, les enseignements et les élèves ».

Par conséquent, cette interpellation est retirée de notre ordre du jour.

Dienvolgens wordt deze interpellatie van onze agenda afgevoerd.

De Senaat vergadert opnieuw vanavond te 19 uur.

Le Sénat se réunira ce soir à 19 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten te 17 u. 55 m.)

(La séance est levée à 17 h 55 m.)

290